

Акценти

Олена КОНДРАТЮК:
«Розраховуємо на
адвокацію Словенією
запрошення України
до членства в НАТО»

► СТОР. 2

**У комітетах
Верховної Ради**

► СТОР. 3

Обговорили ситуацію
на польсько-українському
кордоні

Офіційне друковане видання
Верховної Ради України —
газета «Голос України»

**Закон України «Про внесення змін
до Закону України «Про оборонні
закупівлі» щодо удосконалення
правового регулювання ціноутворення
в оборонних закупівлях під час дії
правового режиму воєнного стану»**

У НОМЕР:

**Наш експорт
знову під питанням**

Депутати Європарламенту 347 голосами (117 «проти» та 99 «утрималися») проголосували за внесення змін до пропозиції Єврокомісії продовжити для України дію режиму безмитної торгівлі ще на рік. Зокрема, підтримали розширення переліку «більш чутливої» для європейських агровиробників продукції, якій «загрожує» обмеження імпорту до ЄС. Комітет Європарламенту з міжнародної торгівлі має провести з Радою ЄС перемовини й узгодити зміни до пропозиції Єврокомісії.

У такий спосіб євродепутати посилюють гарантії для аграріїв ЄС у разі сплеску експорту української сільгосппродукції, **передає наш оглядач Галина КВИТКА.**

**Місто два дні
проведе у жалобі**

У Сумах 14 і 15 березня оголошено днями жалоби за загиблими від удару ворожого «шахеда». 13 березня ударний дрон рашистів один з під'їздів житлової багатоповерхівки зруйнував повністю, а два інших частково. Пошкоджені також зазнали сусідні будинки. На момент підготовки номера до друку відомо про трьох загиблих та кількох поранених, але ці цифри, на жаль, можуть змінитися у гірший бік: іще кілька людей вважаються зниклими безвісти, і рятувальники продовжують розбирати завали.

У гуртожитках Сум підготували 150 місць для відселення мешканців аварійного будинку. Після його побіжного огляду фахівці дійшли висновку, що три під'їзди доведеться повністю розібрати. Без теплопостачання залишилися 16 найближчих житлових багатоповерхівок, **передає наш власкор Володимир ЧЕРНОВ.**

Фронт

**Темпи наступу
окупаційних військ
сповільнюються.**

Але вони не зупиняються

За даними Генштабу (на 14.03), протягом минулої доби на фронті відбулося 79 бойових зіткнень. Найбільше ворог атакував на Авдіївському та Новопавлівському напрямках. За словами Головнокомандувача ЗСУ Олександра Сирського, загалом ситуація на східному фронті залишається складною.

► СТОР. 12

Міжнародну спільноту закликають засудити дії РФ з проведення «виборів» на тимчасово окупованій території України

Під час засідання.

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Пленарне засідання 14 березня

Народні депутати в сотий раз зібралися в сесійній залі після початку повномасштабного вторгнення.

Цього дня Верховна Рада України прийняла рішення звернутися до урядів та парламентів іноземних держав, міжнародних організацій, парламентських асамблей у зв'язку з проведенням російською федерацією «президентських виборів» на тимчасово окупованій території України (№ 11078).

► СТОР. 2

ПОДІЯ

**Наша еліта сьогодні
стоїть на нулі зі зброєю**

Культура та мистецтво важливі за будь-яких часів — вони формують національну еліту, здатну в критичні моменти взяти на себе відповідальність за долю країни. Про це говорили лауреати Шевченківської премії під час зустрічі з викладачами та студентами Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка.

Вона відбулася з нагоди 210-ї річниці від дня народження Кобзаря в історичному Червоному корпусі, у тій самій залі, де у 1990-ті роки проводили церемонію вручення цієї найвищої державної відзнаки за внесок у розвиток культури і мистецтва.

Ректор КНУ Володимир Бугров не без гордості зауважив, що серед володарів премії є випускники університету. Традиційні зустрічі з шевченківськими лауреатами тут відродили цього року, адже він є для освітнього закладу знаковим.

► СТОР. 10

ДЕКОЛОНІЗАЦІЯ ЗНАНЬ

**Шістдесят років тому
радянська влада знищила вітраж
«Шевченко. Мати»**

У вестибюлі Червоного корпусу Національного університету імені Тараса Шевченка з 11 по 15 березня експонували копію ескізу вітража «Шевченко. Мати». Його на замовлення навчального закладу, в Археологічній комісії при якому в 1845—1847 рр. працював поет, 60 років тому створив мистецький колектив шістдесятників — Алла Горська, Опанас Заливаха, Людмила Семікіна, Галина Зубченко та Галина Севрук.

Художники, чії роботи увійшли до скарбниці української культури, після затвердження ескізу створили макет вітража у натуральну величину 76 на 89 сантиметрів. У центрі — Тарас Шевченко, який однією рукою пригортає до себе Україну-матір, а в другій тримає «Кобзар», піднімаючи його високо над головою.

► СТОР. 12

КОРОТКО

■ У Хмельницькому добровольцям ЗСУ, які перебувають на лікуванні та проходять реабілітацію в центрі «Recovery», місцева влада подякувала за мужність і нагородила грамотами обласної ради з врученням нагрудного знаку «За відданість державі та особистий внесок у наближення Перемоги», **інформує наш власкор Ірина КОЗАК.**

■ На Полтавщині 12 громад співпрацюють із 32 містами та громадами-побратимами з країн Євросоюзу за двосторонніми угодами про партнерство. Після початку великої війни було укладено дев'ять таких угод, **повідомляє наш власкор Василь НЕІЖМАК.**

■ Рекордну за останні роки кількість сіянців — вісім мільйонів штук — висадять цієї весни філії Східного лісового офісу (Дніпропетровська і Запорізька області) за програмою «Зелена країна». Це буде сосна звичайна і кримська з домішками листяних порід, **дізнався наш власкор Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.**

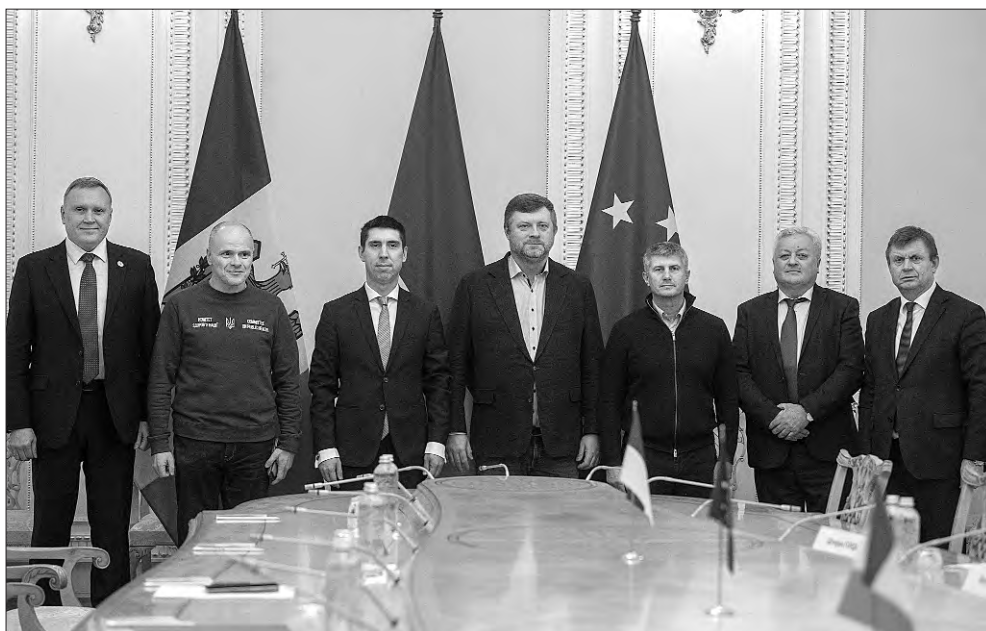
Європейська інтеграція України та Молдови має стати незворотнім процесом

Перший віцепікер Олександр Корнієнко провів роботу зустрічі із Віцепрем'єр-міністром, Міністром закордонних справ Республіки Молдова Міхаєм Попшоєм.

Олександр Корнієнко наголосив, що Парламент України зацікавлений у продовженні міжпарламентської співпраці. Він зауважив, що такі зустрічі дадуть можливість обмінюватися досвідом і координувати позиції на цьому важливому напрямі законодавчої роботи.

Сторони, зокрема, обговорили євроінтеграційні питання.

«Зовнішньополітичні пріоритети України та Республіки Молдова щодо Європейського Союзу збігаються — це міцна осно-

ва для подальшого розвитку двосторонніх відносин та співпраці на міжнародній арені», — зауважив Олександр Корнієнко.

Він додав, що Україні й Молдові необхідно максимально використати нинішнє «вікно можливостей», щоб європейська інтеграція обох країн стала незворотнім процесом.

Перший віцепікер акцентував на очікуванні України щодо особистої участі Президентки Молдови Маї Санду у Глобальному саміті миру.

Олександр Корнієнко висловив вдячність, що на території Молдови знайшли тимчасовий притулок понад 100 тисяч українців. Молдова виділила Україні вісім траншів гуманітарної допомоги приблизно на сім мільйонів доларів.

«Україна послідовно підтримує територіальну цілісність Республіки Молдова в межах її міжнародно визнаних кордонів», — наголосив насамкінець Перший віцепікер. Він зазначив, що Україна цінує солідарність країни з українським народом та вдячна за підтримку й допомогу у ці складні часи.

У зустрічі також взяла участь народні депутати: голова Комітету з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування Михайло Радущкий та перший заступник голови Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу Вадим Галайчук.

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Олена КОНДРАТЮК: «Розраховуємо на адвокацію Словенією запрошення України до членства в НАТО»

Заступниця Голови Верховної Ради України Олена Кондратюк зустрілася з Надзвичайним і Повноважним Послом Словенії в Україні Матеею Превольшек.

Першим питанням, яке обговорили сторони, стало продовження програми відпочинку у Словенії українських дітей з прифронтових регіонів. Також Олена Кондратюк подякувала Словенії за вагомий внесок у гуманітарне розмінування України.

Пані Посол, зі свого боку, наголосила, що Словенія повністю підтримує українську Формулу миру, бере активну участь у робочих групах із більшості пунктів мирного плану.

Віцепікерка українського Парламенту підкреслила, що Україна дуже цінує таку підтримку. Також вона висловила сподівання, що Словенія на найвищому рівні буде представлена на Глобальному саміті миру у Швей-

царії та Парламентському саміті Міжнародної Кримської платформи у Латвії.

Співрозмовниці обговорили міжпарламентське співробітництво. Олена Кондратюк закликала Парламент Словенії не визнавати результати фейкових виборів президента рф і засудити незаконну депортацію росією українських дітей.

Йшлося також і про цінний досвід Словенії в інтеграції в ЄС і НАТО,

який був би корисним Україні.

«Розраховуємо на адвокацію Словенією запрошення України до членства у НАТО на Вашингтонському саміті. Ми з пані Послом одностайно у тому, що членство України в Альянсі є найкращою гарантією безпеки», — наголосила Олена Кондратюк.

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Міжнародну спільноту закликають засудити дії рф з проведення «виборів» на тимчасово окупованій території України

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Пленарне засідання 14 березня

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

«Держава-агресор російська федерація, укотре хизуючись безкарністю та цинічно нехтуючи загальноновизнаними нормами й принципами міжнародного права, організувала та проводить на тимчасово окупованій території України — частинах Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей, в Автономній Республіці Крим та в місті Севастополі так звані «вибори» президента російської федерації, день голосування на яких призначено на 15—17 березня 2024 року, — йдеться у зверненні. — Такими діями російська федерація знову зухвало порушує основні міжнародно-правові акти, на яких побудована сучасна архітектура світового правопорядку — Статут Організації Об'єднаних Націй, Декларацію ООН про принципи міжнародного права, що стосуються

дружніх відносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН, Женевську конвенцію про захист цивільного населення під час війни, Заключний акт Народи з безпеки та співробітництва в Європі, Паризьку хартію для нової Європи, Документ Копенгагенської наради Конференції з людського виміру ОБСЄ...»

Верховна Рада України, високо цінуючи неухильну підтримку міжнародними партнерами суверенітету та територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаного кордону, закликає уряди та парламенти іноземних держав, міжнародні організації, парламентські асамблеї:

1) засудити дії російської федерації з організації та проведення так званих «президентських виборів» на тимчасово окупованій території України;

2) протидіяти спробам російської федерації залучити міжнародних спостерігачів для легітимізації

Роксолана Підласа, Анастасія Радіна.

так званих «президентських виборів» на тимчасово окупованій території України;

3) посилити санкційний тиск на російську федерацію та застосувати або посилити персональні спеціальні економічні та

інші обмежувальні заходи (санкції) стосовно посадових осіб і громадян російської федерації, причетних до організації та проведення незаконних «президентських виборів» на тимчасово окупованій території України;

4) консолідувати зусилля всіх партнерів України для збільшення допомоги Силам безпеки та оборони України шляхом надання необхідної військової допомоги для посилення її оборонних спроможностей та спри-

яння відновленню територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаного державного кордону;

5) узяти активну участь у реалізації Формули миру Президента України Володимира Зеленського (Української формули миру) та в установчому Глобальному саміті миру. Верховна Рада України висловлює ширшу вдячність іноземним державам, які надають військову, фінансову, гуманітарну допомогу Україні, а також всебічну підтримку громадянам України, які внаслідок путінської агресії отримали притулок на їх територіях.

Постанову із цим зверненням прийняли 282 голосами. Тоді у зв'язку із оголошенням повітряної тривоги народні депутати зробили перерву в засіданні й перейшли в укріплення.

Надія СМІЯН.
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.
Більше фото тут — www.golos.com.ua

У комітетах Верховної Ради

Обговорили ситуацію на польсько-українському кордоні

На останньому засіданні парламентського Комітету з питань транспорту та інфраструктури (на знімку) розглянули майже десятьок нагальних питань.

На виконання контрольної функції комітету обговорили ситуацію на польсько-українському кордоні, яка виникла внаслідок блокування руху вантажного транспорту польськими фермерами та автоперевізниками. З цього питання доповідав заступник міністра розвитку громад, територій та інфраструктури Сергій Деркач.

— Ситуація на польсько-українському кордоні внаслідок блокування пунктів пропуску з боку польських перевізників і аграріїв продовжує залишатися критичною, — зазначив у дописі на своїй сторінці у Фейсбуці член комітету народний депутат Сергій Вельможний. — Шомісячно українські виробники сільськогосподарської продукції та власники вантажного транспорту отримують збитки у розмірі майже 300 мільйонів євро через неможливість виїзду в Польщу. Найбільш важливим є

те, що фактично у Польщі осідає лише декілька відсотків від загальної кількості продукції, яка експортується з України. Решта їде далі, зокрема, в країни Азії, Африки тощо.

Вимоги польських мітингувальників залишаються незрозумілими, і, як припускають українські парламентарії, ймовірно, тут не обійшлося без «зовнішнього впливу». Незважаючи на критичність ситуації, керівник профільного міністерства на засіданні комітету не з'явився. Однак народні депутати обговорили шляхи вирішення питання, запропонувавши плани «А», «В» і «С», які можна реалізувати заради покращення ситуації.

Протокольно, за результатами розгляду, Комітет Верховної Ради з питань транспорту та інфраструктури вирішив звернутися до Кабінету Міністрів із рекомендацією вжити всіх невідкладних та вичерпних заходів щодо проведення переговорів з Європейською стороною для позитивного вирішення питання стосовно продовження

ще на один рік дії Угоди між Україною та Європейським Союзом про вантажні перевезення автомобільним транспортом. Також народні депутати звернуться до Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури щодо надання комітету покрокового плану дій, спрямованого на вирішення ситуації, із зазначенням різних можливих сценаріїв розвитку цієї ситуації та вжиття у зв'язку із цим відповідних заходів з боку України.

— Заслухали звіт Голови правління АТ «Укрзалізниця» Євгена Ляценка щодо роботи у 2023 році та планів на 2024 рік, а також звіт очільника Укртрансбезпеки Євгена Зборовського. Жваве спілкування відбулося і з головою Державного агентства відновлення та розвитку інфраструктури Мустафою Найємом щодо питань погашення кредитних зобов'язань та виділення коштів на утримання та ремонт автомобільних доріг як складової критичної інфраструктури, — повідомив на своїй сторінці у Фейсбуці голова Ко-

мітету з питань транспорту та інфраструктури Юрій Кісель.

Досить дискусійним був і розгляд питання стосовно роботи столичного метрополітену. Нагадаємо, що рух метро між станціями «Либідська» та «Деміївська» було зупинено внаслідок підтоплення тунелю ще 8 грудня минулого року. Першочергово підрядник обіцяв розробити проектну документацію та почати роботи з відновлення за два місяці. Минуло вже три місяці, а проєкту й досі немає, зазначалося на засіданні профільного парламентського комітету.

«Було обіцяно, що синя гілка метрополітену почне функціонувати повноцінно через пів року, але вже зараз зрозуміло, що цього не станеться. Проте КП «Київський метрополітен» підписав ще одну угоду з тим само підрядником на виділення додаткових коштів на реконструкцію підтопленого тунелю метро. З бюджету виділено ще понад 20 мільйонів гривень, а результату — нуль (!)», — підкреслив у повідомленні на своїй сторінці у Фейсбуці член комітету народний депутат Олександр Сухов.

Окрім вищезазначених, на засіданні комітету також розглянули питання реорганізації обласних служб відновлення та розвитку інфраструктури, що належать до сфери управління Державного агентства відновлення та розвитку інфраструктури; про створення в Комітеті з питань транспорту та інфраструктури робочої групи щодо проблемних питань, технічного стану метрополітенів України та перспектив їх розвитку та низку інших.

— Працюємо й надалі заради Перемоги України!, — резюмував очільник комітету Юрій Кісель.

Ірина ШАТРОВА.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

У НОМЕР

Для зміцнення вітчизняної економіки і поживлення виробництва

Член бюджетного парламентського комітету та ТСК Верховної Ради України з питань захисту прав інвесторів, співголова міжфракційного об'єднання «Взаємодія» Михайло Лаба взяв участь у засіданні Антикризисового штабу стійкості економіки в умовах воєнного стану.

Спільно з народними депутатами України, представниками Мінекономіки, керівництвом АРМА, галузевих асоціацій, профспілок, Національної академії наук України, експертами вели мову про реалізацію державної політики пріоритизації українського виробника. Своїми думками обмінялися також представники Антикризисового штабу стійкості економіки та УСПП. Обговорили реалізацію економічної ініціативи Президента «Зроблено в Україні» і спільну заяву Кабміну та бізнес-асоціацій. Визначено пріоритети держави.

«Це лише частина роботи, спрямованої на зміцнення вітчизняної економіки та поживлення виробництва», — констатує народний депутат України. Також Михайло Лаба бере участь у розробці та ухваленні законодавства щодо підтримки індустріальних парків. Спільно з колегами-депутатами з ТСК з питань захисту прав інвесторів акцент робиться на розвитку ефективного діалогу держави і підприємців та недопущення тиску на бізнес і створення йому штучних перешкод.

М. Лаба додає, що прискорений розвиток виробництва — це податки і нові робочі місця, а отже, і кошти на зміцнення обороноздатності та наближення Перемоги.

«Від наших сконсолідованих дій залежить економічна стійкість України в період війни і повоєнного розвитку. Це наша обороноздатність, повернення українських бізнесців додому, збереження людського капіталу, підвищення платоспроможності внутрішнього ринку», — наводить слова президента УСПП, голови Антикризисового штабу Анатолія Кінаха Михайло Лаба.

Василь НИТКА.

Закарпатська область.

З бюджету виділено ще понад 20 мільйонів гривень, а результату — нуль

3

П'ятниця, 15 березня 2024 року. № 12 (64)

Офіційне

друковане видання
Верховної Ради
України — газета
«Голос України»

ГОЛОС УКРАЇНИ

Закон України

Про ратифікацію Протоколу про Правила визначення країни походження товарів до Угоди про створення зони вільної торгівлі між державами — учасницями ГУУАМ

Верховна Рада України постановляє:

Ратифікувати Протокол про Правила визначення країни походження товарів до Угоди про створення зони вільної торгівлі між державами — учасницями ГУУАМ, вчинений 20 вересня 2022 року у м. Нью-Йорку, який набирає чинності з дати отримання депозитарієм другого повідомлення про виконання Договорівими Сторонами всіх внутрішньодержавних процедур, необхідних для набрання ним чинності, з таким застереженням:

«Україна залишає за собою право застосовувати для визначення країни походження білого цукру, що виробляється з цукру-сирцю тростинного (код товарної позиції 1701), зміну товарної позиції на рівні хоча б одного з перших чотирьох знаків».

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ.

м. Київ, 23 лютого 2024 року.

№ 3598-ІХ.

Додаток див. на сайті www.golos.com.ua

Закон України

Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо забезпечення поетапного впровадження Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи

Верховна Рада України постановляє:

1. Внести до Кримінального процесуального кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., №№ 9—13, ст. 88) такі зміни:

1) статтю 35 викласти в такій редакції:

«Стаття 35. Єдина судова інформаційно-комунікаційна система. Визначення складу суду»

1. У суді функціонує Єдина судова інформаційно-комунікаційна система та/або її окремі підсистеми (модулі), що забезпечують, зокрема:

1) об'єктивний і неупереджений розподіл матеріалів кримінального провадження між суддями з дотриманням принципів черговості та однакової кількості проваджень для кожного судді;

2) визначення присяжних для судового розгляду з числа осіб, які внесені до списку присяжних;

3) надання фізичним та юридичним особам інформації про стан розгляду матеріалів кримінального про-

вадження у порядку, передбаченому цим Кодексом;

4) реєстрацію вхідної і вихідної кореспонденції та етапів її руху;

5) участь учасників судового процесу у судовому засіданні в режимі відеоконференції.

Адвокати, нотаріуси, приватні виконавці, арбітражні керуючі, судові експерти, органи державної влади, органи місцевого самоврядування реєструють офіційні електронні адреси в Єдиній судовій інформаційно-комунікаційній системі та/або її окремих підсистемах (модулях) в обов'язковому порядку. Інші особи реєструють офіційні електронні адреси в Єдиній судовій інформаційно-комунікаційній системі та/або її окремих підсистемах (модулях) в добровільному порядку.

Реєстрація в Єдиній судовій інформаційно-комунікаційній системі та/або її окремих підсистемах (модулях) не позбавляє права на подання документів до суду в паперовій формі в порядку, визначеному цим Кодексом.

Єдина судова інформаційно-комунікаційна система та/або її окремі підсистеми (модулі) підлягають захисту із застосуванням комплексної системи захисту інформації з підтвердженою відповідністю.

Положення про Єдину судову інформаційно-комунікаційну систему та/або положення, що визначають порядок функціонування її окремих підсистем (модулів), розробляються Державною судовою адміністрацією України та затверджуються Вищою радою правосуддя після консультацій з Радою суддів України.

2. Матеріали кримінального провадження, скарги, заяви, клопотання та інші передбачені законом процесуальні документи, що подаються до суду і можуть бути предметом судового розгляду, у порядку їх надходження підлягають обов'язковій реєстрації в Єдиній судовій інформаційно-комунікаційній системі та/або її окремих підсистемах (модулях), яка здійснюється працівниками апарату відповідного суду в день надходження таких матеріалів.

ЗАКІНЧЕННЯ НА 2-Й СТОР.

ЗАКІНЧЕННЯ. ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

До Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи та/або її окремих підсистем (модулів) в обов'язковому порядку вносяться:

- 1) дата надходження матеріалів, скарги, клопотання, заяви або іншого процесуального документа та їх суть;
- 2) прізвище, ім'я та по батькові особи, стосовно якої подані документи;
- 3) прізвище, ім'я та по батькові (найменування) особи (органу), від якої (якого) надійшли документи;
- 4) прізвище, ім'я та по батькові працівника апарату суду, який здійснив реєстрацію;
- 5) інформація про рух судових документів;

6) дані про суддю, який здійснював судово провадження;

7) інші дані, передбачені Положенням про Єдину судову інформаційно-комунікаційну систему та/або положеннями, що визначають порядок функціонування її окремих підсистем (модулів).

Процесуальні документи в електронній формі можуть подаватися учасниками кримінального провадження до суду з використанням Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи та/або її окремих підсистем (модулів) у порядку, визначеному Положенням про Єдину судову інформаційно-комунікаційну систему та/або положеннями, що визначають порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи.

У разі подання до суду документів в електронній формі учасник кримінального провадження зобов'язаний у випадках, передбачених цим Кодексом, надати доказ надсилання рекомендаційним листом з повідомленням про вручення іншим учасником кримінального провадження, які не мають офіційної електронної адреси, копій надісланих документів із використанням Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи та/або її окремих підсистем (модулів).

Якщо інші учасники кримінального провадження, крім осіб, які реєструють офіційні електронні адреси в Єдиній судовій інформаційно-комунікаційній системі та/або її окремих підсистемах (модулях) в обов'язковому порядку, мають офіційні електронні адреси, то за наявності технічної можливості та письмової заяви, поданої в конкретному кримінальному провадженні, копії таких документів направляються зазначеним особам з використанням Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи та/або її окремих підсистем (модулів) в електронній формі.

3. Визначення судді (запасного судді, слідчого судді), а в разі колегіального розгляду — судді-доповідача для розгляду конкретного провадження здійснюється Єдиною судовою інформаційно-комунікаційною системою та/або її окремою підсистемою (модулем) під час реєстрації відповідних матеріалів, скарги, клопотання, заяви чи іншого процесуального документа за принципом випадковості та в хронологічному порядку з урахуванням спеціалізації та рівномірного навантаження на кожного суддю, заборони брати участь у перевірці вироків та ухвал для судді, який брав участь в ухваленні вироків або ухвали, про перевірку яких порушується питання (крім перегляду за нововиявленими обставинами), перебування суддів у відпустці, відсутності у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю, відрядженням, а також інших передбачених законом випадків, через які суддя не може здійснювати правосуддя або брати участь у розгляді судових справ. Після визначення судді (запасного судді, слідчого судді) або судді-доповідача для конкретного судового провадження не допускається внесення змін до реєстраційних даних щодо цього провадження, а також видалення цих даних з Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи та/або її окремої підсистеми (модуля), крім випадків, установлених законом.

4. Кримінальне провадження, розгляд якого відповідно до цього Кодексу здійснюється колегією суддів, в обов'язковому порядку розглядається постійною колегією суддів відповідного суду, до складу якої входить визначений Єдиною судовою інформаційно-комунікаційною системою та/або її окремою підсистемою (модулем) суддя-доповідач.

5. Персональний склад постійних колегій суддів визначається зборами суддів відповідного суду (першої чи апеляційної інстанції, Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду) строком на один рік.

6. Якщо розгляд кримінального провадження відповідно до цього Кодексу здійснюється колегією у складі більше трьох суддів, до складу такої колегії входять судді із складу постійної колегії суддів, до якої входить визначений Єдиною судовою інформаційно-комунікаційною системою та/або її окремою підсистемою (модулем) суддя-доповідач та судді, визначені зборами суддів суду, в якому відбувається розгляд провадження.

7. Суддею-доповідачем у справі є суддя, визначений Єдиною судовою інформаційно-комунікаційною системою та/або її окремою підсистемою (модулем) під час автоматизованого розподілу матеріалів кримінального провадження. Якщо кримінальне провадження у Верховному Суді має розглядатися колегіально у складі відповідної палати, го-

ловуючим на засіданнях палати є суддя-доповідач, визначений Єдиною судовою інформаційно-комунікаційною системою та/або її окремою підсистемою (модулем) при первісному розподілі матеріалів кримінального провадження.

8. До складу об'єднаної палати входять по два судді, що обираються зборами суддів Касаційного кримінального суду із складу кожної із судових палат Касаційного кримінального суду, та голова Касаційного кримінального суду.

9. Склад суду у кримінальному провадженні є незмінним, крім випадків, які унеможливають участь судді у розгляді справи, та інших випадків, передбачених цим Кодексом.

10. Після зміни складу суду розгляд кримінального провадження починається спочатку, крім випадків, передбачених цим Кодексом.

11. Розгляд заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами здійснюється тим самим складом суду, який ухвалив рішення, що переглядається. Якщо такий склад суду сформувавши неможливо, суддя або колегія суддів для розгляду заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами визначається в порядку, встановленому частиною третьою цієї статті.

12. Особливості розподілу кримінальних проваджень та інших передбачених законом процесуальних документів, що подаються до суду, встановлюються Положенням про Єдину судову інформаційно-комунікаційну систему та/або положеннями, що визначають порядок функціонування її окремих підсистем (модулів);

2) у частині першій статті 73:

доповнити пунктом 2¹ такого змісту:

«2¹) перевіряє, хто з учасників кримінального провадження, інших осіб, за клопотанням або скаргами яких у випадках, передбачених цим Кодексом, здійснюється судове провадження, бере участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів»;

пункт 3 доповнити словами «і проведеною судового засідання в режимі відеоконференції»;

3) у статті 107:

частину третю доповнити реченням такого змісту: «Фіксування за допомогою технічних засобів кримінального провадження під час розгляду питань слідчим суддею та в суді під час судового провадження здійснюється в порядку, передбаченому частиною четвертою цієї статті»;

абзац першої частини четвертої викласти в такій редакції:

«4. Фіксування за допомогою технічних засобів кримінального провадження під час розгляду питань слідчим суддею, крім вирішення питання про проведення негласних слідчих (розшукових) дій, та в суді під час судового провадження є обов'язковим і здійснюється в порядку, передбаченому Положенням про Єдину судову інформаційно-комунікаційну систему та/або положеннями, що визначають порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи. У разі неприбуття в судово засідання всіх осіб, які беруть участь у судовому провадженні, чи в разі, якщо відповідно до положень цього Кодексу судове провадження здійснюється судом за відсутності осіб, фіксування за допомогою технічних засобів кримінального провадження в суді не здійснюється»;

4) частину першу статті 135 доповнити абзацом другим такого змісту:

«У разі якщо особа подала письмову заяву про здійснення виклику в конкретному кримінальному провадженні з використанням Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи та/або її окремої підсистеми (модуля), то за наявності технічної можливості така особа викликається шляхом надсилання їй текстових повідомлень у порядку, визначеному Положенням про Єдину судову інформаційно-комунікаційну систему та/або положеннями, що визначають порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи»;

5) частину першу статті 136 доповнити абзацом другим такого змісту:

«У разі якщо особа подала письмову заяву на одержання повісток про виклик у конкретному кримінальному провадженні з використанням Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи та/або її окремої підсистеми (модуля), днем вручення повістки про виклик до слідчого судді, суду є день отримання судом повідомлення про доставлення повістки про виклик до слідчого судді, суду на офіційну електронну адресу особи»;

6) частину сьому статті 232 викласти в такій редакції:

«7. Проведення дистанційного досудового розслідування за рішенням слідчого судді здійснюється згідно з положеннями цієї статті та статті 336 цього Кодексу»;

7) частину другу статті 329 викласти в такій редакції:

«2. Сторони та учасники кримінального провадження, інші особи, за клопотанням або скаргами яких у випадках, передбачених цим Кодексом, здійснюється судове провадження, а також інші особи, присутні в залі судового засідання, а також у разі їх учас-

ті у судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів, зобов'язані додержуватися порядку в судовому засіданні і беззаперечно підкорятися відповідним розпорядженням головуєчого в судовому засіданні»;

8) статтю 330 доповнити частиною п'ятою такого змісту:

«5. У разі порушення порядку або невиконання розпоряджень головуєчого у судовому засіданні, яке здійснюється в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів, до учасників кримінального провадження, інших осіб, за клопотанням або скаргами яких у випадках, передбачених цим Кодексом, здійснюється судове провадження, та інших осіб, присутніх у судовому засіданні, застосовується попередження, а в разі повторного вининня таких дій суд має право постановити ухвалу про накладення грошового стягнення в порядку, передбаченому главою 12 цього Кодексу»;

9) у статті 336:

частину першу доповнити пунктом 4¹ такого змісту:

«4¹) введення воєнного стану або під час карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України»;

частини четверту — сьому замінити сімома новими частинами такого змісту:

«4. Учасник кримінального провадження подає клопотання про участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду не пізніше ніж за п'ять днів до судового засідання. Копія клопотання в той самий строк надсилається іншим учасникам кримінального провадження».

5. Учасники кримінального провадження беруть участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів та кваліфікованого електронного підпису згідно з вимогами Положення про Єдину судову інформаційно-комунікаційну систему та/або положень, що визначають порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи.

6. Ризики технічної неможливості участі в відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів, переривання зв'язку тощо несе учасник кримінального провадження, який подав відповідне клопотання.

У разі технічної неможливості участі в відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів, переривання зв'язку в учасника кримінального провадження, участь якого є обов'язковою, суд відкладає судовий розгляд.

Якщо технічна неможливість участі в відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів, переривання зв'язку мають ознаки зловживання правом з метою затягування судового розгляду, суд своєю вмотивованою ухвалою може позбавити учасника кримінального провадження права участі в відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів у цьому кримінальному провадженні.

7. Суд може постановити ухвалу про участь учасника кримінального провадження у судовому засіданні в режимі відеоконференції у приміщенні суду в порядку, передбаченому частиною восьмою цієї статті. Допит свідка, потерпілого, спеціаліста може здійснюватися у судовому засіданні в режимі відеоконференції виключно у приміщенні суду, визначеному судом. У виключних випадках в умовах воєнного або надзвичайного стану суд має право допитати свідка, потерпілого в судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів у порядку, передбаченому частинами четвертою — шостою цієї статті.

Якщо особа, яка братиме участь у судовому провадженні дистанційно, знаходиться у приміщенні, розташованому на території, яка перебуває під юрисдикцією суду, або на території міста, в якому розташований суд, судовий розпорядник або секретар судового засідання цього суду зобов'язаний вручити такій особі пам'ятку про її процесуальні права, перевірити її документи, що посвідчують особу, та перебувати поряд з нею до закінчення судового засідання.

8. Якщо особа, яка братиме участь у судовому провадженні дистанційно, знаходиться у приміщенні, розташованому поза територію юрисдикції суду та поза територію міста, в якому розташований суд, суд своєю ухвалою може доручити суду, на території юрисдикції якого перебуває така особа, здійснити дії, передбачені частиною сьомою цієї статті. Копія ухвали може бути надіслана електронною поштою, факсимільним або іншим засобом зв'язку. Суд, що отримав доручення, за погодженням із судом, що надав доручення, зобов'язаний у визначений в ухвалі строк організувати виконання зазначеного доручення.

9. Якщо особа, яка братиме участь у судовому провадженні дистанційно, тримається в установі попереднього ув'язнення або установі виконання покарань, дії, передбачені частиною четвертою цієї статті, здійснюються службовою особою такої установи.

10. Хід і результати процесуальних дій, проведених у режимі відеоконференції, фіксуються за допомогою технічних засобів відео- та звукозапису. Відео- та звукозапис відеоконференції зберігаються в матеріалах кримінального провадження в порядку, передбаченому Положенням про Єдину судову інформаційно-комунікаційну систему та/або положеннями, що визначають порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи».

У зв'язку з цим частини восьмою і дев'яту вважати відповідно частинами одинадцятою і дванадцятою;

10) частину другу статті 342 викласти в такій редакції:

«2. Секретар судового засідання доповідає суду, хто з учасників кримінального провадження, інших осіб, за клопотанням або скаргами яких у випадках, передбачених цим Кодексом, здійснюється судове провадження, а також хто з викликаних та повідомлених судом осіб прибув у судово засідання та хто бере участь у режимі відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів, встановлює їх особи, перевіряє повноваження захисників і представників, з'ясовує, чи вручено судові виклики та повідомлення тим, хто не прибув, і повідомляє причини їх неприбуття, якщо вони відомі»;

11) статтю 345 доповнити частиною третьою такого змісту:

«3. У разі участі особи в судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів пам'ятка про її права та обов'язки, передбачені цим Кодексом, надсилається такій особі завчасно разом з її викликом у судово засідання. Під час судового засідання головуєчий з'ясовує, чи розуміє такій особі права та обов'язки, і у разі необхідності роз'яснює їх»;

12) друге речення частини четвертої статті 352 після слів «судового засідання» доповнити словами «або брати участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції»;

13) в абзаці другому частини шостої статті 371 слова «Про електронні довірчі послуги» замінити словами «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги»;

14) частину першу статті 385 викласти в такій редакції:

«1. Після призначення судового розгляду судом присяжних головуєчий дає секретарю судового засідання розпорядження про виклик присяжних у кількості семи осіб, які визначаються Єдиною судовою інформаційно-комунікаційною системою та/або її окремою підсистемою (модулем) з числа осіб, які внесені до списку присяжних»;

15) частину шосту статті 387 викласти в такій редакції:

«6. Якщо після виконання вимог, передбачених частинами першою — п'ятою цієї статті, присяжних залишилося більше необхідної для участі в судовому розгляді кількості, присяжні визначаються Єдиною судовою інформаційно-комунікаційною системою та/або її окремою підсистемою (модулем) з числа присяжних, що не були звільнені або відведені від участі в розгляді кримінального провадження»;

16) частину першу статті 401 доповнити пунктом 3¹ такого змісту:

«3¹) вирішує клопотання щодо проведення судового засідання в режимі відеоконференції»;

17) пункт 7 частини другої статті 412 викласти в такій редакції:

«7) не виконано вимоги про фіксування судового провадження за допомогою технічних засобів фіксування кримінального провадження в суді першої або апеляційної інстанції»;

18) частину першу статті 430 доповнити пунктом 4¹ такого змісту:

«4¹) вирішує клопотання щодо проведення судового засідання в режимі відеоконференції»;

19) розділ XI «Перехідні положення» доповнити пунктом 27 такого змісту:

«27. Створення та забезпечення функціонування Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи здійснюється поетапно.

Окремі підсистеми (модулі) Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи починають функціонувати через 30 днів з дня опублікування Вищою радою правосуддя у газеті «Голос України» та на веб-порталі судової влади відповідного оголошення про створення та забезпечення функціонування зазначеної в оголошенні підсистеми (модуля) Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи.

Положенням про Єдину судову інформаційно-комунікаційну систему визначається перелік підсистем і модулів Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи, які починають функціонувати за кожним етапом їх створення та забезпечення функціонування»;

20) у тексті Кодексу слова «інформаційно-телекомунікаційна» в усіх відмінках і числах замінити словами «інформаційно-комунікаційна» у відповідному відмінку і числі.

2. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ.

м. Київ,
23 лютого 2024 року.
№ 3604-IX.

Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо вдосконалення онлайн–комунікації з платниками податків та уточнення окремих положень законодавства

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести до Податкового кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., №№ 13–17, ст. 112 із наступними змінами) такі зміни:

1. Пункт 12.3 статті 12 доповнити новими абзацами такого змісту:

«Рішення органів, зазначених у частині третьій статті 33 Кодексу цивільного захисту населення (крім керівників суб'єктів господарювання), про обов'язкову евакуацію населення є підставою для обов'язкового прийняття відповідним органом місцевого самоврядування або військовою адміністрацією чи військово-цивільною адміністрацією (на території, де тимчасово не здійснюються свої повноваження відповідні сільські, селищні, міські ради) в межах території, щодо яких прийнято рішення про обов'язкову евакуацію населення, рішень про встановлення податкових пільг зі сплати плати за землю (земельного податку та орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності) та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, для фізичних та юридичних осіб.

До таких рішень органів місцевого самоврядування, військової адміністрації або військово-цивільних адміністрацій та/або рішень про внесення змін до таких рішень не застосовуються вимоги підпункту 4.1.9 пункту 4.1 та пункту 4.5 статті 4, підпунктів 12.3.3, 12.3.4 і 12.3.7 пункту 12.3, підпункту 12.4.3 пункту 12.4 та пункту 12.5 статті 12 цього Кодексу, законів України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та частини четвертої статті 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Органи місцевого самоврядування, військові адміністрації або військово-цивільні адміністрації зобов'язані щокварталу у 15-денний строк після закінчення податкового (звітного) кварталу подавати контролюючим органам за місцем розташування земельних ділянок, земельних часток (паїв), об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, станом на перше число відповідного кварталу, інформацію щодо рішень про встановлення податкових пільг зі сплати плати за землю (земельного податку та орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності) та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, для фізичних та юридичних осіб, прийнятих на підставі рішень органів, зазначених у частині третьій статті 33 Кодексу цивільного захисту населення (крім керівників суб'єктів господарювання), про обов'язкову евакуацію населення.

Така інформація надається в електронному вигляді у порядку та за формою, затвердженими Кабінетом Міністрів України».

2. Пункт 17.1 статті 17 доповнити підпунктом 17.1.18 такого змісту:

«17.1.18. взаємодіяти з контролюючим органом у режимі відеоконференції у випадках, передбачених цим Кодексом, з метою надання усних пояснень».

3. Підпункт 19¹.1.10¹ пункту 19¹.1 статті 19¹ виключити.

4. Пункт 21.1 статті 21 доповнити підпунктом 21.1.12 такого змісту:

«21.1.12. взаємодіяти з платниками податків у випадках, передбачених цим Кодексом, у режимі відеоконференції».

5. Абзаці чотирнадцятий — дев'ятнадцятий пункту 42¹.2 статті 42¹ замінити п'ятьма новими абзацами такого змісту:

«отримання платником податків інформації (повідомлення) про взаємодію у режимі відеоконференції з контролюючим органом, визначеним підпунктом 41.1.1 пункту 41.1 статті 41 цього Кодексу, у випадках, передбачених цим Кодексом;

забезпечення можливості адміністративного оскарження рішень контролюючих органів, у тому числі подання заперечень на акт або довідку, якими оформлені результати перевірки, подання скарги на податкове повідомлення-рішення або інше рішення, дію або бездіяльність контролюючого органу чи посадової особи контролюючого органу тощо;

інформування про статус контрагентів за публічно доступними даними інформаційних ресурсів центральної влади виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, інших реєстрів та баз даних, які ведуться згідно з цим Кодексом, включаючи надання інформації про контрагентів платника податків, щодо яких прийнято рішення про ліквідацію юридичної особи, про анулювання реєстрації платника податку на додану вартість або яких притягнуто до відповідальності за порушення законів з питань оподаткування (виключно після остаточного узгодження санкцій та зобов'язань);

взяття на облік, внесення змін до облікових відомостей (включаючи, але не обмежуючись, внесення або зміну інформації про осіб, які мають право підписувати податкові звіти, та кваліфікованих сертифікатів відкритих ключів кваліфікованих електронних підписів та/або печаток (за наявності), зняття з обліку, переходу на

спеціальні режими оподаткування та інших реєстраційних дій;

подання звернень та інших документів для отримання ліцензій».

У зв'язку з цим абзаці двадцятій — двадцять сьомий вважати відповідно абзацами дев'ятнадцятим — двадцять шостим.

6. У статті 56:

1) абзац четвертий пункту 56.3 викласти в такій редакції:

«Скарги на рішення територіальних органів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, подаються до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику. У скарзі платник податків має право заявити про своє бажання бути присутнім особисто або через свого представника при розгляді скарги, у тому числі в режимі відеоконференції, а контролюючий орган зобов'язаний повідомити такого платника податків про дату, час та місце/спосіб розгляду скарги не пізніше ніж за п'ять календарних днів до дати розгляду такої скарги. Інформація (повідомлення) про розгляд контролюючим органом матеріалів скарги у режимі відеоконференції надсилається платнику податків в електронному вигляді в електронний кабінет. Відсутність платника податків (його представника), повідомленого в передбаченому цим пунктом порядку про дату, час та місце/спосіб розгляду скарги (у тому числі у режимі відеоконференції), не є перешкодою для розгляду скарги»;

2) пункт 56.23 викласти в такій редакції: «56.23. Оскарження рішення про відмову в реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних здійснюється у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, з урахуванням таких особливостей:

56.23.1. скарга на рішення, передбачені цим пунктом, подається в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, протягом 10 робочих днів, що настають за днем прийняття рішення, що оскаржується;

56.23.2. платник податків, який подав скаргу на рішення, передбачені цим пунктом, має право брати участь у розгляді матеріалів скарги особисто або через свого представника в режимі відеоконференції. Інформація (повідомлення) про розгляд контролюючим органом матеріалів скарги у режимі відеоконференції надсилається платнику податків в електронному вигляді в електронний кабінет не пізніше ніж за п'ять календарних днів до дати розгляду такої скарги. Відсутність платника податків (його представника), повідомленого в передбаченому цим пунктом порядку про дату, час та спосіб розгляду контролюючим органом матеріалів скарги в режимі відеоконференції, не є перешкодою для розгляду скарги;

56.23.3. скарга на рішення, передбачені цим пунктом, розглядається в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, комісією центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, протягом:

10 календарних днів, наступних за днем отримання такої скарги, якщо платник податків, який подав скаргу, не виявив бажання взяти участь у розгляді скарги;

30 календарних днів, наступних за днем отримання такої скарги, якщо платник податків, який подав скаргу, виявив бажання взяти участь у розгляді скарги.

Термін розгляду скарги не може бути продовжений;

56.23.4. якщо вмотивоване рішення за скарою платника податків на рішення, передбачені цим пунктом, не надсилається платнику податків протягом строку, визначеного підпунктом 56.23.3 цього пункту, така скарга вважається повністю задоволеною на користь платника податків з наступного дня після закінчення зазначеного строку;

56.23.5. подання скарги на рішення, передбачені цим пунктом, додатків до скарги, заяви про відкриття скарги, надсилання інформації (повідомлень), передбачених цим пунктом, рішення за результатами розгляду такої скарги здійснюються в електронній формі засобами електронного зв'язку з дотриманням вимог цього Кодексу, законів України «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги»;

3) абзаці перший підпункту 56.24.1 пункту 56.24 доповнити реченнями такого змісту: «У скарзі особа-нерезидент, зареєстрована як платник податку на додану вартість, має право заявити про своє бажання бути присутньою при розгляді скарги, у тому числі в режимі відеоконференції, а контролюючий орган зобов'язаний повідомити таку особу-нерезидента про дату, час та місце/спосіб розгляду скарги не пізніше ніж за 10 календарних днів до дати розгляду такої скарги шляхом надіслання відповідного документа в електронній формі через спеціальне портальне рішення для користувачів нерезидентів, які надають електронні послуги, та на електронну адресу (адреси) особи-нерезидента. Відсутність особи-нерезидента, повідомленої в

передбаченому цим пунктом порядку про дату, час та місце/спосіб розгляду скарги, не є перешкодою для розгляду скарги»;

4) абзац перший пункту 56.25 доповнити реченнями такого змісту: «У скарзі особа-нерезидент має право заявити про своє бажання бути присутньою при розгляді скарги, у тому числі в режимі відеоконференції, а контролюючий орган зобов'язаний повідомити таку особу-нерезидента про дату, час та місце/спосіб розгляду скарги не пізніше ніж за 10 календарних днів до дати розгляду такої скарги шляхом надіслання відповідного документа в електронній формі на електронну адресу (адреси) особи-нерезидента. Відсутність особи-нерезидента, повідомленої в передбаченому цим пунктом порядку про дату, час та місце/спосіб розгляду скарги, не є перешкодою для розгляду скарги».

7. Статтю 68 викласти в такій редакції:

«Стаття 68. Інформація, що подається для обліку платників податків органами державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності та іншими органами

68.1. Технічний адміністратор Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань у день проведення реєстраційної дії повинен передати до інформаційних систем контролюючих органів відомості, документи, запити, передбачені Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань».

68.2. Центральний депозитарій цінних паперів, який веде облікову систему часток товариств з обмеженою відповідальністю та товариств з додатковою відповідальністю (далі — облікова система часток товариств), у день початку обліку часток таких товариств, внесення змін до облікової системи часток товариств щодо власників часток товариства або розміру часток власників товариства зобов'язаний безоплатно в електронному вигляді передати до інформаційних систем центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, відомості (інформацію) про товариство з обмеженою відповідальністю або товариство з додатковою відповідальністю, всіх власників часток такого товариства та розмір часток відповідних власників, а у разі якщо відповідна частка товариств є об'єктом державної чи комунальної власності — про суб'єкта управління об'єктами державної або комунальної власності, який виконує функції з управління відповідною часткою товариства.

Порядок електронної інформаційної взаємодії між Центральним депозитарієм цінних паперів та центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, за погодженням з Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

68.3. Органи, що ведуть облік або реєстрацію рухомого майна та інших активів, які є об'єктом оподаткування, зобов'язані повідомляти про власників та/або користувачів такого рухомого майна та інших активів, розміщених на відповідній території, або про транспортні засоби, зареєстровані в цих органах, та їх власників контролюючі органи за своїм місцезнаходженням щомісяця, але не пізніше 10 числа наступного місяця. Порядок такого повідомлення встановлює Кабінет Міністрів України.

68.4. Державні органи повинні подавати контролюючим органам іншу інформацію у випадках, передбачених цим Кодексом та іншими нормативно-правовими актами України».

8. У статті 69:

1) назву викласти в такій редакції:

«Стаття 69. Вимоги до відкриття та закриття рахунків платників податків у банках, інших фінансових установах, небанківських надавачів платіжних послуг та електронних гаманців в емітентах електронних грошей»;

2) доповнити пунктом 69.2¹ такого змісту: «69.2¹. Обов'язки, передбачені цією статтею, щодо направлення до контролюючого органу повідомлення про відкриття рахунку власнику часток товариства в обліковій системі часток товариств або закриття такого рахунку мають бути виконані депозитарієм цінних паперів, з якою (яким) цим власником укладений договір щодо обслуговування рахунку (рахунків) учасника товариства. Відповідне повідомлення направляється в день укладення/припинення (розірвання) такого договору або закриття будь-якого з рахунків, що обслуговувалися відповідно до цього договору.

Обов'язки, передбачені цією статтею, щодо направлення до контролюючого органу повідомлення про відкриття рахунку умовного зберігання (ескроу) часток товариства або про закриття такого рахунку мають бути виконані Центральним депозитарієм цінних паперів, з яким укладено договір рахунку умовного зберігання (ескроу) часток товариства.

про відкриття рахунку умовного зберігання (ескроу) часток товариства, які обліковуються в обліковій системі часток, — у день відкриття відповідного рахунку;

про закриття рахунку умовного зберігання (ескроу) часток товариства, які обліковуються в обліковій системі часток, — у день припинення обліку частки товариства на рахунку ескроу, у тому числі у зв'язку з розірванням такого договору.

Початок проведення операцій в обліковій системі часток товариств за рахунком власника часток товариства здійснюється за правилами пункту 69.4 цієї статті, крім проведення безумовних операцій».

9. В абзаці першому пункту 76.3 статті 76 слова «за днем їх фактичного подання» замінити словами і цифрами «за днем їх фактичного подання, крім камеральної перевірки податкової декларації або уточнюючого розрахунку (у разі подання), у складі яких подано заяву про повернення суми бюджетного відшкодування, строк проведення якої визначений статтею 200 цього Кодексу».

10. В абзаці четвертому пункту 82.4 статті 82 цифри і слова «60 календарних днів» замінити цифрами і словами «40 календарних днів».

11. У статті 86:

1) у пункті 86.7:

підпункт 86.7.2 викласти в такій редакції:

«86.7.2. У разі отримання від платника податків у визначеному цим пунктом порядку заперечень до акта перевірки та/або додаткових документів і пояснень контролюючий орган зобов'язаний повідомити платника податків про дату, час та місце/спосіб розгляду матеріалів перевірки, у тому числі в режимі відеоконференції. Таке повідомлення надсилається платнику податків протягом двох робочих днів з дня отримання від нього заперечень та/або додаткових документів і пояснень, але не пізніше ніж за чотири робочі дні до дня їх розгляду. Інформація (повідомлення) про розгляд контролюючим органом, визначеним підпунктом 41.1.1 пункту 41.1 статті 41 цього Кодексу, матеріалів перевірки в режимі відеоконференції надсилається платнику податків в електронному вигляді в електронний кабінет»;

абзац перший підпункту 86.7.3 викласти в такій редакції:

«86.7.3. Платник податків має право брати участь у розгляді матеріалів перевірки особисто або через свого представника, у тому числі в режимі відеоконференції, про що зазначає у поданих запереченнях. Безпосередньо під час розгляду матеріалів перевірки платник податків має право надавати письмові (крім випадків розгляду матеріалів перевірки у режимі відеоконференції) та/або усні пояснення з приводу предмета розгляду»;

2) в абзаці четвертому пункту 86.11 слова «брати участь у розгляді заперечень» замінити словами «брати участь у розгляді заперечень», у тому числі в режимі відеоконференції».

12. У статті 95:

1) у пункті 95.7:

підпункти 95.7.1 і 95.7.2 викласти в такій редакції:

«95.7.1. майно, яке може бути згруповано та стандартизовано, підлягає продажу за кошти виключно на біржових торгах, які проводяться біржами, що створені відповідно до закону.

Пропозиція щодо кожного продажу заставного майна надсилається до усіх бірж, які мають ліцензію на право здійснення діяльності з організації торгівлі продукцією на товарних біржах.

Контролюючий орган укладає відповідний договір з біржою, яка запропонувала найнижчу вартість послуг за реалізацію заставного майна;

95.7.2. цінні папери — на організованих ринках капіталу в порядку, встановленому Законом України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки»;

2) у пункті 95.13 слова «договір з брокером (брокерською конторою), яка» замінити словами «договір з членом товарної біржі, який».

13. У першому реченні абзацу другого підпункту 108¹.5.2 пункту 108¹.5 статті 108¹ слова «має право залучати представників платника податків до консультацій з компетентним органом іншої країни» замінити словами «має право залучати представників платника податків до консультацій з компетентним органом іншої країни, у тому числі в режимі відеоконференції».

14. Пункт 112.8 статті 112 доповнити підпунктом 112.8.8¹ такого змісту:

«112.8.8¹. помилкова сплата платником податків, у тому числі податковим агентом, грошового зобов'язання на інший бюджетний рахунок (без порушення законодавчо визначеного строку сплати податку або узгодженої суми грошового зобов'язання до бюджету). Умовою підтвердження таких обставин є вчинення платником дій, передбачених статтею 43 цього Кодексу, щодо повернення помилково сплачених грошових зобов'язань».

15. Підпункт 129.9.8 пункту 129.9 статті 129 замінити двома новими підпунктами такого змісту:

«129.9.8. у разі помилкової сплати платником податків, у тому числі податковим

ЗАКІНЧЕННЯ НА 4–5-Й СТОР.

ПОЧАТОК НА 3-Й СТОР.

агентом, грошового зобов'язання на інший бюджетний рахунок (без порушення законодавчо визначеної строку сплати податку або узгодженої суми грошового зобов'язання до бюджету). Умовою підтвердження таких обставин є вчинення платником дій, передбачених статтею 43 цього Кодексу, щодо повернення помилково сплачених грошових зобов'язань;

129.9.9. в інших випадках, передбачених цим Кодексом».

16. У підпункті 133.4.1 пункту 133.4 статті 133:

абзац сьомий викласти в такій редакції: «Зареєстровані установи та організації (новостворені), які подали в установленому порядку документи для внесення до Реєстру неприбуткових установ та організацій під час або протягом 10 днів з дня державної реєстрації створення юридичної особи та які за результатами розгляду цих документів внесені до Реєстру неприбуткових установ та організацій, для цілей оподаткування податком на прибуток підприємств вважаються неприбутковими організаціями з дня державної реєстрації створення юридичної особи»;

17. Підпункт 140.5.9 пункту 140.5 статті 140 доповнити новим абзацом такого змісту:

«Положення абзацу першого цього підпункту не застосовується до безоплатно поставлених (переданих) суб'єктами господарювання державного сектору економіки органам виконавчої влади, до сфери управління яких належать такі суб'єкти, нематеріальних активів, які створені, модернізовані та/або придбані за рахунок коштів державного бюджету в рамках виконання проєктів інформатизації та/або програм електронного урядування, та/або отримані за результатами реалізації проєктів міжнародної технічної допомоги».

18. У пункті 165.1 статті 165:

1) у підпункті 165.1.54:

після абзацу п'ятнадцятого доповнити новим абзацом такого змісту: «військовослужбовців (резервістів), які зазнали поранення, контузії чи іншого ушкодження здоров'я, захищаючи незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, під час безпосередньої участі у відсічі збройної агресії та забезпеченні національної безпеки, усуненні загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності у період дії воєнного, надзвичайного стану в Україні, у разі якщо такі особи безпосередньо перебували в районах здійснення зазначених заходів, або на користь членів сімей таких військовослужбовців (резервістів), які загинули, померли внаслідок поранення, контузії чи каліцтва».

У зв'язку з цим абзаци шістнадцятий — двадцять сьомий вважатимуть відповідно абзацами сімнадцятим — двадцять восьмим;

абзац сімнадцятий викласти в такій редакції:

«Для цілей цього підпункту до членів сімей учасників бойових дій, працівників підприємств, установ, організацій, сил цивільного захисту, військовослужбовців (резервістів) та/або учасників масових акцій громадського протесту в Україні належать»;

2) доповнити підпунктом 165.1.67 такого змісту:

«165.1.67. вартість незареєстрованих лікарських засобів, безоплатно наданих (переданих) на користь пацієнтів, які беруть участь у клінічних випробуваннях, програмах розширеного доступу пацієнтів до незареєстрованих лікарських засобів та/або програмах доступу суб'єктів дослідження (пацієнтів) до досліджуваного лікарського засобу після завершення клінічного випробування, за переліком та в обсягах, визначених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, у порядку та на умовах, визначених Законом України «Про лікарські засоби».

19. У статті 170:

1) в абзаци другого підпункту «а» підпункту 170.7.8 пункту 170.7 слова і цифри «та абзацом другим підпункту «в» підпункту 165.1.54 пункту 165.1 статті 165 цього Кодексу» замінити словами і цифрами «та абзацами другим і п'ятим підпункту «в» підпункту 165.1.54 пункту 165.1 статті 165 цього Кодексу», а слова «послуг з лікування» — словами «послуг з лікування (обстеження, діагностики)»;

2) в абзаци другого підпункту 170.14.6 пункту 170.14 слова і цифри «протягом 30 днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення звернутися до контролюючого органу для» замінити словами «звернутися до контролюючого органу за своєю податковою адресою для».

20. Пункт 179.11 статті 179 викласти в такій редакції:

«179.11. Фізичні особи, які подають декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, відповідно до Закону України «Про запобігання корупції», подають податкову декларацію виключно у випадках, передбачених цим Кодексом».

21. У пункті 183.7 статті 183: абзац третій викласти в такій редакції: «Суб'єкти господарювання (в тому числі новостворені) можуть заявити про своє бажання добровільно зареєструватися як платник податку під час державної реєстрації створення юридичної особи або державної реєстрації фізичної особи — підприємця, державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу або про фізичну особу — підприємця, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань. Відповідна заява або відомості передаються до контролюючих органів у порядку, встановленому Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань»;

в абзаци п'ятому слова «розпочинається з дати» замінити словами «розпочинається з дня, наступного за днем».

22. Підпункт «в» пункту 193.1 статті 193 після абзацу третього доповнити новим абзацом такого змісту:

«ввезення на митну територію України незареєстрованих лікарських засобів у рамках програм розширеного доступу пацієнтів до незареєстрованих лікарських засобів та/або програм доступу суб'єктів дослідження (пацієнтів) до досліджуваного лікарського засобу після завершення клінічного випробування (далі — програми доступу) за переліком та в обсягах, визначених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, у порядку та на умовах, визначених Законом України «Про лікарські засоби», а також подальшого безоплатного постачання ввезених на підставі цього абзацу лікарських засобів на митній території України на користь надавачів медичних послуг, залучених до проведення програм доступу, та пацієнтів, які беруть участь у програмах доступу, в межах і обсягах зазначених програм доступу».

У зв'язку з цим абзаци четвертий — восьмий вважатимуть відповідно абзацами п'ятим — дев'ятим.

23. У статті 200:

1) абзац другий пункту 200.10 викласти в такій редакції:

«Платники податку, які мають право на бюджетне відшкодування відповідно до цієї статті та подали заяву про повернення суми бюджетного відшкодування, отримують таке бюджетне відшкодування в разі узгодження контролюючим органом заявленої суми бюджетного відшкодування за результатами камеральної перевірки, що проводиться протягом 20 календарних днів, наступних за граничним строком подання податкової декларації або уточнюючого розрахунку (у разі подання), а якщо такі документи були подані пізніше — за днем їх фактичного подання, та відповідно до вимог, визначених статтею 76 цього Кодексу, а у випадках, визначених пунктом 200.11 цієї статті, — за результатами перевірки, зазначеної у такому пункті, відповідно до цього Кодексу»;

2) абзац перший пункту 200.11 викласти в такій редакції:

«200.11. Контролюючий орган має право протягом 40 календарних днів, що настають за граничним строком подання податкової декларації, а в разі якщо така податкова декларація надана після закінчення граничного строку — за днем її фактичного подання, провести документальну перевірку платника податку згідно з підпунктом 78.1.8 пункту 78.1 статті 78 цього Кодексу».

24. Пункт 214.6 статті 214 викласти в такій редакції:

«214.6. Норми виробничих втрат і виходу спирту етилового, спиртових дистиллятів, біоетанолу, норми втрат спирту, виноматеріалів, соків під час виробництва алкогольних напоїв, норми виробничих втрат алкогольних напоїв затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Сукупні втрати та відходи ферментованої тютюнової сировини під час її зберігання, транспортування і використання у виробництві тютюнових виробів протягом календарного (звітнього) місяця не можуть перевищувати 5 відсотків загального обсягу такої тютюнової сировини, використаної для виробництва тютюнових виробів протягом такого календарного (звітнього) місяця.

Протягом календарного (звітнього) місяця середні витрати ферментованої тютюнової сировини для виробництва сукупно усіх тютюнових виробів, облік яких ведеться у: — штуках, не можуть перевищувати 600 грамів на 1000 штук таких тютюнових виробів (без урахування втрат);

— кілограмах, не можуть перевищувати 1000 грамів на 1000 грам таких тютюнових виробів (без урахування втрат).

Сукупні втрати та відходи неферментованої тютюнової сировини під час зберігання, транспортування і використання у виробництві ферментованої тютюнової сировини протягом календарного (звітнього) місяця не можуть перевищувати 10 відсотків загального обсягу (ваги) неферментованої тютюнової сировини, використаної для виробництва ферментованої тютюнової сировини протягом календарного (звітнього) місяця.

Норми втрат рідин, що використовуються в електронних сигаретах, під час їх зберігання, транспортування і використання у виробництві, у тому числі електронних сигарет, протягом календарного (звітнього) місяця не можуть перевищувати 5 відсотків загального об'єму таких рідин, використаних у виробництві, у тому числі електронних сигарет, протягом такого календарного (звітнього) місяця.

Норми втрат нафтопродуктів під час їх приймання, зберігання, відпуску, переван-

таження та транспортування затверджуються Кабінетом Міністрів України.

У разі незабезпечення нормативного виходу спирту етилового, у тому числі біоетанолу, спиртових дистиллятів, допущеного з вини виробника під час виробництва спирту етилового, у тому числі біоетанолу, спиртових дистиллятів, базу оподаткування є кількість спирту етилового, у тому числі біоетанолу, спиртових дистиллятів, яка визначається як різниця між кількістю спирту етилового, у тому числі біоетанолу, спиртових дистиллятів, яку можна було б виробити з дотриманням затверджених Кабінетом Міністрів України норм виходу, і кількістю фактично вироблених спирту етилового, у тому числі біоетанолу, спиртових дистиллятів.

За наявності понаднормативних втрат спирту етилового, у тому числі біоетанолу, спиртових дистиллятів базою оподаткування є понаднормативно втрачена їх кількість.

За наявності понаднормативних втрат спирту, виноматеріалів, соків під час виробництва алкогольних напоїв або понаднормативних виробничих втрат алкогольних напоїв базою оподаткування є кількість таких понаднормативно втрачених товарів (продукції).

За наявності понаднормативних сукупних втрат та відходів ферментованої тютюнової сировини під час її зберігання, транспортування і використання у виробництві тютюнових виробів або неферментованої тютюнової сировини під час її зберігання, транспортування, виробництва ферментованої тютюнової сировини базою оподаткування є втрачений обсяг тютюнової сировини, який перевищує сукупні норми втрат та відходів, визначені цим Кодексом, за відповідний календарний (звітний) місяць.

За наявності за відповідний календарний (звітний) місяць понаднормативних витрат ферментованої тютюнової сировини під час виробництва тютюнових виробів базою оподаткування є:

— для тютюнових виробів, облік яких ведеться у кілограмах, — обсяг понаднормативно втраченої ферментованої тютюнової сировини у виробництві тютюнових виробів;

— для тютюнових виробів, облік яких ведеться в штуках, — кількість таких тютюнових виробів, яку можна було б виробити з обсягів перевитраченої тютюнової сировини з розрахунку 600 грамів на 1000 штук.

Платник має забезпечити ведення окремого обліку витрат ферментованої тютюнової сировини для виробництва тютюнових виробів, облік яких ведеться у штуках та кілограмах. У разі відсутності такого обліку дотримання норм середніх витрат ферментованої тютюнової сировини для виробництва тютюнових виробів здійснюється виходячи з розрахунку витрати ферментованої тютюнової сировини для виробництва тютюнових виробів, облік яких ведеться в штуках.

За наявності понаднормативних втрат рідин, що використовуються в електронних сигаретах, під час їх зберігання, транспортування і використання у виробництві, у тому числі електронних сигарет, базою оподаткування є втрачений під час зберігання, транспортування і використання у виробництві, у тому числі електронних сигарет, об'єм рідин, що використовуються в електронних сигаретах, який перевищує норми втрат, визначені цим Кодексом.

За наявності понаднормативних втрат нафтопродуктів під час їх приймання, зберігання, відпуску, перевантаження та транспортування обсяг нафтопродуктів, який перевищує норми втрат, затверджені Кабінетом Міністрів України».

25. Підпункти «є» і «ж» підпункту 266.2.2 пункту 266.2 статті 266 викласти в такій редакції:

«є) будівлі промисловості, віднесені до класу «Промислові та складські будівлі» (код 125) Класифікатора будівель і споруд НК 018:2023, що використовуються за призначенням у господарській діяльності суб'єктів господарювання, основна діяльність яких класифікується у секціях В-В КВЕД ДК 009:2010, та не здаються їх власниками в оренду, лізинг, позичку;

ж) будівлі, споруди сільськогосподарських товаровиробників (юридичних та фізичних осіб), віднесені до класу «Нежитлові сільськогосподарські будівлі» (код 1271) Класифікатора будівель і споруд НК 018:2023, що використовуються за призначенням у господарській діяльності суб'єктів господарювання та не здаються їх власниками в оренду, лізинг, позичку».

26. В абзаци четвертому пункту 284.6 статті 284 слова і цифри «підпункту 12.4.3 пункту 12.4» замінити словами і цифрами «підпункту 12.4.3 пункту 12.4 (у частині прийняття та набрання чинності рішеннями)», а слово і цифри «пункту 12.5» — словами і цифрами «пункту 12.5 (у частині строку набрання чинності рішеннями)».

27. В абзаци дев'ятому пункту 286.5 статті 286 слова «цієї статті» замінити словами і цифрами «статті 281 цього Кодексу».

28. Підпункт 293.9.7 пункту 293.9 статті 293 виключити.

29. У підпункті 298.1.1 пункту 298.1 статті 298:

абзац шостий виключити;

доповнити абзацом сьомим такого змісту: «Суб'єкт господарювання може заявити про обрання спрощеної системи оподаткування під час державної реєстрації створення юридичної особи або державної реєстрації фізичної особи — підприємця, державної реєстрації змін до відомостей про юридичну

особу або про фізичну особу — підприємця, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань. Відповідна заява або відомості передаються до контролюючих органів у порядку, встановленому Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань».

30. У пункті 299.4 статті 299 слова «отримання цим органом від державного реєстратора електронної копії заяви, виготовленої шляхом сканування, одночасно з відомостями з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань про проведення державної реєстрації юридичної особи або фізичної особи — підприємця, якщо така заява додана до реєстраційної картки» замінити словами «отримання цим органом відповідної заяви або відомостей у порядку, встановленому Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань».

31. У статті 342:

1) у пункті 342.3 слова «Про засади запобігання і протидії корупції» замінити словами «Про запобігання корупції»;

2) у пункті 342.6 слова «Законом України «Про державну службу» замінити словами «законами України «Про державну службу» та «Про запобігання корупції».

32. У пункті 69 підрозділу 10 розділу ХХ «Перехідні положення»:

1) у підпункті 69.1:

в абзацах першому і другому слова і цифри «подання звітності, у тому числі звітності, передбаченої пунктом 46.2» замінити словами і цифрами «подання звітності та/або документів (повідомлень), у тому числі передбачених статтями 39 і 39², пунктом 46.2»;

в абзацах дванадцятому і тринадцятому слова «абзацом шостим» замінити словами «абзацом восьмим»;

2) доповнити підпунктом 69.14¹ такого змісту:

«69.14¹. Не нараховується та не сплачується плата за землю (земельний податок та орендна плата за земельні ділянки державної та комунальної власності) за земельні ділянки, на яких розташовані об'єкти житлової та/або нежитлової нерухомості, знищені внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, дані про знищення яких та дані про земельні ділянки, на яких були розташовані зазначені об'єкти нерухомого майна, внесені до Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України (далі — Реєстр майна), в межах площі (земельних ділянок), визначених цим підпунктом.

Площі земельних ділянок, на які поширюється дія цього підпункту, обмежуються: для фізичних осіб — власників знищених об'єктів житлової нерухомості:

у селах — не більш як 0,25 гектара, у селищах — не більш як 0,15 гектара, у містах — не більш як 0,1 гектара;

для фізичних та юридичних осіб — власників знищених об'єктів нежитлової нерухомості та юридичних осіб — власників знищених об'єктів житлової нерухомості:

100 відсотків площі земельної ділянки — у разі якщо загальна площа знищеного об'єкта житлової або нежитлової нерухомості дорівнює або перевищує одну третину загальної площі земельної ділянки, на якій був розташований такий зруйнований об'єкт нерухомого майна;

50 відсотків площі земельної ділянки — у разі якщо загальна площа знищеного об'єкта житлової або нежитлової нерухомості не перевищує одну третину загальної площі земельної ділянки, на якій був розташований такий зруйнований об'єкт нерухомого майна.

Плата за землю за земельні ділянки, на яких розташовані об'єкти житлової та/або нежитлової нерухомості, знищені внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, не нараховується і не сплачується за період починаючи з першого числа місяця, на який припадає дата знищення нерухомого майна, згідно з Реєстром майна, до останнього числа місяця, у якому зареєстровано речове право на новозбудований на такій земельній ділянці об'єкт житлової та/або нежитлової нерухомості в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно та їх обтяження, або до останнього числа місяця, в якому припинено або скасовано воєнний стан в Україні, але не пізніше ніж до 1 січня 2026 року.

Платники плати за землю, які до дати набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо вдосконалення онлайн-комунікації з платниками податків та уточнення окремих положень законодавства» відповідно до пункту 286.2 статті 286 цього Кодексу задекларували податкові зобов'язання з плати за землю за земельні ділянки, визначені цим підпунктом, мають право відкоригувати нараховані податкові зобов'язання з плати за землю за період починаючи з першого числа місяця, на який припадає дата знищення нерухомого майна, згідно з Реєстром майна, шляхом подання в порядку, визначеному цим Кодексом, уточнюючих податкових декларацій.

Складені, надіслані (вручені) податкові повідомлення-рішення про сплату плати за землю за земельні ділянки, визначені цим підпунктом, підлягають скасуванню (відкликанню), а грошові зобов'язання та податко-

вий борг, визначені контролюючим органом по платі за землю, — анулюванню.

Надмірно сплачені суми плати за землю, що виникли внаслідок скасування (відкликання) податкових повідомлень-рішень, підлягають зарахуванню виключно в рахунок майбутніх платежів з цього податку, крім випадків:

якщо у такого платника наявний податковий борг з плати за землю — надміру сплачені суми зараховуються в рахунок погашення такого боргу;

якщо обов'язок внесення плати перейшов до іншого суб'єкта з підстав, передбачених статтею 120 Земельного кодексу України щодо зміни власника об'єкта нерухомого майна, — сума внесеної плати за зверненням попереднього користувача зараховується в рахунок майбутніх платежів з плати за землю нового користувача такої земельної ділянки, за умови відшкодування новим користувачем земельної ділянки, який придбав нерухоме майно, попередньому користувачу суми внесеної ним до бюджетів плати за висновком контролюючого органу про таку суму);

3) у першому реченні абзацу другого підпункту 69.32 слова «протягом одного місяця з дня припинення або скасування воєнного, надзвичайного стану на території України» замінити словами і цифрами «до 1 серпня 2024 року»;

4) доповнити підпунктом 69.32¹ такого змісту:

«69.32¹. Відомості (інформацію), передбачені (передбачену) пунктом 68.2 статті 68 цього Кодексу, щодо товариств, власників часток цих товариств та розмір часток цих власників, що станом на 1 серпня 2024 року знаходяться в обліковій системі часток товариств, Центральної депозитарій цінних паперів зобов'язаний передати в електронному вигляді до інформаційних систем центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, не пізніше 31 серпня 2024 року.

Повідомлення про відкриття/закриття рахунків власників часток товариств, рахунків умовного зберігання (ескроу) часток товариства, передбачене пунктом 69.2¹ статті 69 цього Кодексу, що станом на 1 серпня 2024 року відкриті в обліковій системі часток товариств, Центральної депозитарій цінних паперів та депозитарні установи, з яким (якими) власниками часток товариств укладений договір щодо обслуговування рахунку (рахунків) учасника товариства, зобов'язані передати до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, не пізніше 31 серпня 2024 року. Якщо станом на 1 серпня 2024 року рахунок буде закрито, достатнім є напрувлення повідомлення про закриття рахунку у строки, встановлені цим підпунктом».

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, крім:

пунктів 2, 4—6, 11, 13 розділу I цього Закону (щодо внесення змін до пункту 17.1 статті 17, пункту 21.1 статті 21, пункту 42¹.2 статті 42¹, статей 56, 86, пункту 108¹.5 статті 108¹ Податкового кодексу України), які набирають чинності через три місяці з дня, наступного за днем опублікування цього Закону;

пунктів 7, 8, підпункту 4 пункту 32 розділу I цього Закону та абзаців п'ятого і шостого підпункту 2 пункту 4 цього розділу (щодо внесення змін до статей 68, 69 та підпункту 69.32¹ пункту 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податко-

вого кодексу України, змін до статті 27⁴ Закону України «Про депозитарну систему України»), які набирають чинності з 1 серпня 2024 року;

підпункту 2 пункту 18 та пункту 22 розділу I цього Закону (щодо внесення змін до підпункту 165.1.67 пункту 165.1 статті 165 і підпункту «в» пункту 193.1 статті 193 Податкового кодексу України), які набирають чинності з першого числа місяця, наступного за місяцем опублікування цього Закону; пунктів 9, 10, 23 розділу I цього Закону (щодо внесення змін до пункту 76.3 статті 76, пункту 82.4 статті 82, пунктів 200.10 та 200.11 статті 200 Податкового кодексу України щодо скорочення термінів бюджетного відшкодування податку на додану вартість), які набирають чинності з першого числа четвертого місяця, наступного за місяцем, у якому опубліковано цей Закон.

2. Норми підпункту 1 пункту 32 розділу I цього Закону (щодо змін до підпункту 69.1 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України) застосовуються з 3 вересня 2023 року.

3. Установити, що до порядку підготовки та прийняття нормативно-правових актів, які приймаються на виконання вимог цього Закону, не застосовуються вимоги Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

4. Внести зміни до таких законів України: 1) статтю 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 24, ст. 170 із наступними змінами) доповнити частиною п'ятою такого змісту:

«5. Рішення органів, зазначених у частині третій статті 33 Кодексу цивільного захисту населення (крім керівників суб'єктів господарювання), про обов'язкову евакуацію населення є підставою для обов'язкового прийняття відповідним органом місцевого самоврядування в межах території, щодо яких прийнято рішення про обов'язкову евакуацію населення, рішень про встановлення податкових пільг зі сплати плати за землю (земельного податку та орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності) та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, для фізичних та юридичних осіб.

На період дії воєнного чи надзвичайного стану в Україні на території, де тимчасово не здійснюють свої повноваження відповідні сільські, селищні, міські ради та щодо яких прийнято рішення про обов'язкову евакуацію населення, рішення про встановлення податкових пільг зі сплати плати за землю (земельного податку та орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності) та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, для фізичних та юридичних осіб приймають відповідні військові адміністрації та військово-цивільні адміністрації у порядку, передбаченому для сільських, селищних, міських рад»;

2) у Законі України «Про депозитарну систему України» (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 39, ст. 517; 2018 р., № 33, ст. 249; із змінами, внесеними законами України від 19 червня 2020 року № 738-IX та від 27 липня 2022 року № 2465-IX):

у частині першій статті 1: у пункті 5 слова «номінальних утримувачів» замінити словами «номінальних утримувачів, здійснення обліку часток товариств з обмеженою відповідальністю та товариств з додатковою відповідальністю»;

пункт 6 доповнити словами «а також сукупність учасників облікової системи часток товариств з обмеженою відповідальністю та товариств з додатковою відповідальністю»;

статтю 27⁴ доповнити частиною другою такого змісту:

«2. Професійні учасники депозитарної системи передають інформацію з облікової системи часток товариств до інформаційних систем центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, у випадках, обсязі та в порядку, визначених Податковим кодексом України»;

3) у Законі України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 2018 р., № 9, ст. 50 із наступними змінами):

частину першу статті 3 доповнити абзацом другим такого змісту:

«Прийняття, набрання чинності, оскарження, виконання та припинення дії адміністративних актів у сфері аудиторської діяльності здійснюються відповідно до Закону України «Про адміністративну процедуру» та цього Закону»;

абзац п'ятий частини першої статті 17 після слів «яка має досвід роботи у сфері аудиту, бухгалтерського обліку, права» доповнити словами «державної служби»;

частину четверту статті 30 викласти в такій редакції:

«4. Після закінчення максимального строку безперервного виконання завдань, визначених у частині першій цієї статті, підприємство, що становить суспільний інтерес, може продовжити строк виконання таких завдань тим самим суб'єктом аудиторської діяльності:

1) на 10 років за результатами відкритого конкурсу з вибору суб'єкта аудиторської діяльності, що проводиться відповідно до вимог цього Закону;

2) на 14 років, якщо у виконанні аудиторського завдання одночасно буде брати участь декілька суб'єктів аудиторської діяльності, а не один за умови, що за результатами обов'язкового аудиту представляється спільний аудиторський звіт»;

у статті 42:

у частині п'ятій:

пункт 4 викласти в такій редакції:

«4) ухилення суб'єктів аудиторської діяльності від проведення перевірки з контролю якості аудиторських послуг або інших перевірок, від проходження відстеження виконання рекомендацій, наданих за результатами таких перевірок, зокрема недопуск до перевірки (до відстеження виконання рекомендацій) інспектора (інспекторів) або відсутність керівника та/або інших працівників суб'єкта аудиторської діяльності без поважних причин за адресою, інформація про яку міститься в Реєстрі, у визначений для проведення перевірки (відстеження) строк, або ненадання (надання не в повному обсязі) інформації та/або документів (доступу до робочих документів), які стосуються перевірки (відстеження виконання рекомендацій) або вчинення інших дій, що унеможливають проведення перевірки з контролю якості аудиторських послуг (відстеження виконання рекомендацій)»;

пункт 41 виключити;

абзац другий частини сьомої після слів «з дня прийняття рішення» доповнити словами і цифрами «а у разі застосування стягнення, передбаченого пунктом 2 або 3 частини шостої цієї статті, з моменту завершення виконання рішення про застосування стягнення»;

у розділі X «Прикінцеві та перехідні положення»:

в абзаці третьому пункту 13 слова «абзацу першого частини сьомої» виключити, а цифри і слова «31 грудня 2024 року» замінити цифрами і словами «31 грудня 2025 року»;

у пункті 14 слова і цифри «частиною другою статті 22, частинами третьою та п'ятнадцятою статті 40» виключити;

в абзаці першому пункту 18 цифри і слова «31 грудня 2024 року» замінити цифрами і словами «31 грудня 2025 року»;

пункт 19 викласти в такій редакції:

«19. Установити, що на період дії воєнного стану, а також протягом шести місяців після його припинення або скасування до аудиторів не застосовується відповідальність за порушення вимог цього Закону в частині непроходження безперервного професійного навчання під час періоду дії воєнного стану»;

абзац перший пункту 20 доповнити словами і цифрами «але не пізніше 30 вересня 2024 року»;

пункт 21 виключити;

доповнити пунктом 21¹ такого змісту:

«21¹. Установити, що на період дії воєнного стану право аудитора на провадження аудиторської діяльності може бути призупинено за особистою заявою аудитора або за рішенням Ради нагляду, прийнятим за поданням Інспекції, у разі неподання аудитором інформації для внесення до Реєстру відповідно до вимог цього Закону та неусунення аудитором порушення вимог цього Закону щодо повноти подання такої інформації протягом двох місяців після винесення аудитором припису відповідно до частини дев'ятої статті 22 цього Закону.

Не може бути призупинено право на провадження аудиторської діяльності за особистою заявою аудитора, стосовно якого здійснюється дисциплінарне провадження, а також за наявності підстав, передбачених статтею 22¹ цього Закону, для скасування реєстрації такого аудитора у Реєстрі.

Інформація про призупинення права аудитора на провадження аудиторської діяльності оприлюднюється в Реєстрі. Протягом строку призупинення права аудитора на провадження аудиторської діяльності аудитор не має права провадити аудиторську діяльність, у тому числі у складі аудиторських фірм. Інформація про аудиторів, право на провадження аудиторської діяльності яких призупинено, не враховується суб'єктами аудиторської діяльності для забезпечення виконання ними вимог пункту 4 частини першої статті 23 цього Закону.

Право аудитора на провадження аудиторської діяльності поновлюється за заявою аудитора після усунення аудитором порушення вимог цього Закону щодо повноти подання інформації для внесення до Реєстру або автоматично через три місяці після припинення або скасування воєнного стану».

5. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом; забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ.

м. Київ,
23 лютого 2024 року.
№ 3603-IX.

Закон України

Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення правового регулювання питань, пов'язаних із заборонаю відчуження об'єктів нерухомого майна, придбаних (у тому числі проінвестованих/профінансованих) з використанням житлового сертифіката на придбання об'єкта житлової нерухомості

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести зміни до таких законів України: 1. У Законі України «Про нотаріат» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 39, ст. 383 із наступними змінами):

1) частину п'ятнадцяту статті 8 викласти в такій редакції:

«Внесення нотаріусом у випадках, передбачених законодавством, інформації до Єдиного реєстру довіреностей, Спадкового реєстру та інших єдиних та державних реєстрів, що функціонують у системі Міністерства юстиції України, до Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, не є порушенням нотаріальної таємниці»;

2) пункт 9 частини першої статті 34 викласти в такій редакції:

«9) накладають та знімають заборону відчуження нерухомого майна (майнових прав на нерухоме майно), об'єктів незавершеного будівництва, майбутніх об'єктів нерухомості, права на які підлягають державній реєстрації, частки у праві власності на таке майно, а також у випадках, вста-

новлених законодавством, — рухомого майна»;

3) у частині першій статті 41 цифри «71—73» замінити цифрами «71, 72»;

4) у статті 55:

частину четверту викласти в такій редакції:

«У разі наявності заборони відчуження майна, обтяження його іпотекою договір про відчуження такого майна посвідчується за згодою кредитора, крім встановлених законом випадків, коли відчуження такого майна заборонено»;

друге речення частини дев'ятої та друге речення частини вісімнадцятої виключити;

5) главу 10 викласти в такій редакції: «ГЛАВА 10. НАКЛАДАННЯ ТА ЗНЯТТЯ ЗАБОРОНИ ВІДЧУЖЕННЯ НЕРУХОМОГО МАЙНА (МАЙНОВИХ ПРАВ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО), ОБ'ЄКТІВ НЕЗАВЕРШЕНОГО БУДІВНИЦТВА, МАЙБУТНІХ ОБ'ЄКТІВ НЕРУХОМОСТІ, ПРАВА НА ЯКІ ПІДЛЯГАЮТЬ ДЕРЖАВНІЙ РЕЄСТРАЦІЇ, А ТАКОЖ У ВИПАДКАХ, ВСТАНОВЛЕНИХ ЗАКОНОДАВСТВОМ, — РУХОМОГО МАЙНА Стаття 73. Накладання заборони

Нотаріус накладає заборону відчуження нерухомого майна (майнових прав на нерухоме майно), об'єктів незавершеного бу-

дівництва, майбутніх об'єктів нерухомості, права на які підлягають державній реєстрації, частки у праві власності на таке майно:

при посвідченні договору довгочого утримання (догляду), спадкового договору; за зверненням органу опіки та піклування з метою захисту особистих і майнових прав та інтересів дитини, яка має право власності або проживає у жилому будинку, квартирі, іншому приміщенні, на відчуження якого накладається заборона;

при видачі свідоцтва про право на спадщину на нерухоме майно спадкоємцям фізичної особи, оголошеної померлою;

у разі смерті одного з подружжя, яке склало спільний заповіт подружжя;

при посвідченні договору про придбання об'єкта житлової нерухомості (у тому числі інвестування/фінансування його будівництва), земельної ділянки, на якій розташовано такий об'єкт, частки у праві власності на таке майно з використанням житлового сертифіката відповідно до частини сімнадцятої статті 8 Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації

проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України»;

в інших випадках, встановлених законодавством.

Нотаріус накладає заборону відчуження рухомого майна у випадках, встановлених законодавством.

Стаття 74. Зняття заборони Нотаріус знімає заборону відчуження нерухомого майна (майнових прав на нерухоме майно), об'єктів незавершеного будівництва, майбутніх об'єктів нерухомості, права на які підлягають державній реєстрації, частки у праві власності на таке майно у зв'язку із:

повідомленням кредитора (позикодавця) про погашення позики (кредиту);

припиненням, розірванням іпотечного договору, договору застави, ренти, довгочого утримання (догляду), спадкового договору, іншого договору, на підставі якого було накладено заборону відчуження;

смертю відчужувача за договором довгочого утримання (догляду), спадковим до-

ЗАКІНЧЕННЯ НА 6-Й СТОР.

ПОЧАТОК НА 5-Й СТОР.

говором або смертю другого з подружжя, що уклали спадковий договір;
смертю другого з подружжя, яке склало спільний заповіт подружжя;
відчуженням майна, переданого під виплату ренти;
спливом строку, на який накладено заборону відчуження;
рішенням суду;
судовим рішенням про скасування рішення суду про оголошення фізичної особи померлою, про скасування рішення суду про позбавлення батьків дитини батьківських прав або відібрання дитини без позбавлення батьківських прав;
зверненням органів опіки та піклування про усунення обставин, що обумовили накладення заборони відчуження майна дитини;
в інших випадках, встановлених законодавством.

Нотаріус знімає заборону відчуження рухомого майна у випадках, встановлених законодавством».

2. У Законі України «Про іпотеку» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 38, ст. 313 із наступними змінами):

1) у статті 5:
абзац третьої частини першої викласти в такій редакції:

«нерухоме майно може бути відчужене іпотекодавцем і на нього відповідно до законодавства може бути звернене стягнення, крім випадків, встановлених частиною дев'ятою цієї статті»;

доповнити частиною десятою такого змісту:

«Предметом іпотеки може бути об'єкт житлової нерухомості (у тому числі той, що буде споруджений у майбутньому), земельна ділянка, на якій розташовано такий об'єкт, які придбаються або інвестування/фінансування будівництва яких здійснюється з використанням житлового сертифіката на придбання об'єкта житлової нерухомості та за рахунок кредиту у випадку, передбаченому частиною сімнадцятою статті 8 Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України», на які накладено заборону відчуження. Передача такого об'єкта в наступну іпотеку та його відчуження, крім звернення стягнення на нього відповідно до цього Закону, забороняється»;

2) абзаци третьої і четвертої частини третьої статті 9 викласти в такій редакції: «передавати предмет іпотеки у наступну іпотеку, крім встановлених законом випадків, коли наступну іпотеку заборонено; відчужувати предмет іпотеки, крім встановлених законом випадків, коли відчуження предмета іпотеки заборонено»;

3) перше речення частини першої статті 13 викласти в такій редакції: «Предмет іпотеки може бути переданий в наступну іпотеку за згодою попередніх іпотекодержателів, якщо інше не встановлено попереднім іпотечним договором або цим Законом».

3. У Законі України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 1, ст. 9 із наступними змінами):

1) у частині першій статті 2:

у пункті 3:
абзац другий викласти в такій редакції: «власник, інший правонабувач, сторона правочину, на підставі якого набувається, змінюється або припиняється речове право (у тому числі замовник будівництва, девелопер будівництва, управитель фонду фінансування будівництва), або уповноважені ними особи — у разі подання документів для державної реєстрації набуття,

зміни або припинення права власності та інших речових прав»;

доповнити новим абзацом такого змісту: «спадкоємець або уповноважена ним особа — у разі подання документів для державної реєстрації прав, що належали спадкодавцеві»;

пункт 4 та абзац перший пункту 5 викласти в такій редакції:

«4) інший правонабувач — орендар, концесіонер, приватний партнер, суб'єкт іншого права, похідного від права власності, іпотекодержатель»;

5) обтяження — заборона або обмеження розпорядження та/або користування нерухомим майном, встановлені законом, актами уповноважених на це органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, інших осіб, яких законом уповноважено накладати відповідну заборону (похідження), або такі, що виникли з правочину. Для цілей цього Закону обтяженням вважається також»;

2) частину другу статті 3 викласти в такій редакції:

«2. Речові права на нерухоме майно, об'єкт незавершеного будівництва, майбутній об'єкт нерухомості та їх обтяження, що підлягають державній реєстрації відповідно до цього Закону, виникають, змінюються та припиняються з моменту такої реєстрації»;

3) у частині четвертій статті 24:

пункти 1, 3 і 4 викласти в такій редакції:

«1) державної реєстрації права власності та інших речових прав на нерухоме майно на підставі рішення суду щодо набуття, зміни або припинення права власності та інших речових прав на нерухоме майно або втручання нерухомого майна з чужого незаконного володіння»;

«3) державної реєстрації права власності на нерухоме майно, що набувається у результаті його примусової реалізації відповідно до Закону України «Про виконавче провадження»»;

4) державної реєстрації обтяжень речових прав на нерухоме майно, об'єкт незавершеного будівництва, майбутній об'єкт нерухомості, крім випадків, передбачених цим пунктом.

Державна реєстрація іпотеки за наявності зареєстрованих інших обтяжень речових прав на нерухоме майно, об'єкт незавершеного будівництва, майбутній об'єкт нерухомості може проводитися виключно у разі, якщо такими обтяженнями є:

заборона відчуження, накладена відповідно до Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України»;

іпотека, заборона відчуження, накладена за відповідним іпотечним договором, — за наявності згоди іпотекодержателя за попереднім іпотечним договором на передачу майна в наступну іпотеку, крім випадків, встановлених Законом України «Про іпотеку»;

абзац перший пункту 5 викласти в такій редакції:

«5) державної реєстрації права власності та інших речових прав на нерухоме майно, об'єкт незавершеного будівництва, майбутній об'єкт нерухомості за наявності згоди іпотекодержателя (крім випадків, встановлених Законом України «Про іпотеку») або контролюючого органу (для податкової застави), у тому числі на відчуження або передачу на іншому речовому праві, поділ, об'єднання нерухомого майна або виділ частки з такого майна — у разі якщо обтяженням є іпотека, заборона відчуження, накладена у зв'язку з укладенням іпотечного договору, або податкова застава»;

пункт 7 викласти в такій редакції:

«7) державної реєстрації права власності на нерухоме майно, об'єкт незавершеного будівництва, майбутній об'єкт нерухомості іпотекодержателем — фінансовою установою в порядку, передбаченому статтями 33—38 Закону України «Про іпотеку», за умови що інші обтяження (крім заборони відчуження, накладеної відповідно до Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України») на передане в іпотеку майно зареєстровано після державної реєстрації іпотеки»;

доповнити пунктами 17 і 18 такого змісту:

«17) державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, похідних від права власності, — у разі якщо обтяженням є заборона відчуження»;

18) державної реєстрації припинення речового права на нерухоме майно, похідного від права власності, — у разі закінчення строку дії договору, на підставі якого набуто таке право, або настання іншої обставини, що відповідно до закону має наслідком припинення такого права»;

4) статтю 31² після слів «об'єкт незавершеного будівництва» в усіх відмінках доповнити словами «майбутній об'єкт нерухомості» у відповідному відмінку.

4. Абзац другий частини другої статті 21 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 7—8, ст. 50; із змінами, внесеними Законом України від 9 грудня 2023 року № 3511-IX) доповнити словами і цифрами «з коефіцієнтом 1,5».

5. У Законі України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України» від 23 лютого 2023 року № 2923-IX; із змінами внесеними Законом України від 5 жовтня 2023 року № 3410-IX:

1) частину першу статті 1 доповнити пунктом 5¹ такого змісту:

«5¹) об'єкт житлової нерухомості — квартира, інше житлове приміщення, будинок садибного типу, садовий або дачний будинок (у тому числі квартира, інше житлове приміщення, будинок, що буде споруджено у майбутньому)»;

2) у статті 8:

абзац перший частини восьмої викласти в такій редакції:

«8. Житловий сертифікат використовується отримувачем компенсації для фінансування придбання об'єкта житлової нерухомості (у тому числі інвестування/фінансування його будівництва), земельної ділянки, на якій розташовано такий об'єкт, частки у праві власності на таке майно. Обсяг такого фінансування не перевищує грошової суми, зазначеної у житловому сертифікаті»;

абзаци перший і другий частини чотирнадцятої викласти в такій редакції:

«14. Пошук та вибір об'єкта житлової нерухомості здійснюються отримувачем компенсації самостійно».

Вибір об'єкта житлової нерухомості здійснюється на території будь-якої територіальної громади України, крім»;

частини шістнадцятої і сімнадцятої викласти в такій редакції:

«16. Договір про придбання об'єкта житлової нерухомості (у тому числі інвестування/фінансування його будівництва), земельної ділянки, на якій розташовано

такий об'єкт, частки у праві власності на таке майно з використанням житлового сертифіката підлягає нотаріальному посвідченню».

17. Отримувач компенсації не має права відчужувати об'єкт житлової нерухомості, земельну ділянку, на якій розташовано такий об'єкт, частку у праві власності на таке майно, придбані (у тому числі проінвестовані/профінансовані) ним з використанням житлового сертифіката, протягом п'яти років.

Нотаріус, який посвідчує договір про придбання об'єкта житлової нерухомості (у тому числі інвестування/фінансування його будівництва), земельної ділянки, на якій розташовано такий об'єкт, частки у праві власності на таке майно з використанням житлового сертифіката, накладає заборону відчуження строком на п'ять років.

Наявність заборони відчуження об'єкта житлової нерухомості, земельної ділянки, на якій розташовано такий об'єкт, передбаченої абзацом другим цієї частини, не перешкоджає подальшому обтяженню речових прав на такий об'єкт.

У разі оплати різниці між фактичною вартістю об'єкта, визначеного абзацом першим частини восьмою цієї статті, та вартістю, зазначеною у житловому сертифікаті, за рахунок кредиту наявність заборони відчуження об'єкта житлової нерухомості, земельної ділянки, на якій розташовано такий об'єкт, передбаченої абзацом другим цієї частини, не перешкоджає передачі такого об'єкта в іпотеку для забезпечення зобов'язань за договором про надання кредиту на таке придбання з подальшим обтяженням речових прав на такий об'єкт (у тому числі обтяженням іпотекою). Отримувач компенсації не має права передавати такий об'єкт, земельну ділянку, на якій розташовано такий об'єкт, придбані (у тому числі проінвестовані/профінансовані) ним з використанням житлового сертифіката, у наступну іпотеку.

У разі звернення стягнення на об'єкт житлової нерухомості, земельну ділянку, на якій розташовано такий об'єкт, придбані (у тому числі проінвестовані/профінансовані) з використанням житлового сертифіката, до спливу п'ятирічного строку нотаріус достроково знімає заборону відчуження, визначену абзацом другим цієї частини, та проводить державну реєстрацію припинення відповідного обтяження»;

абзац перший частини дев'ятнадцятої викласти в такій редакції:

«19. У разі якщо ціна об'єкта житлової нерухомості, фінансування придбання (інвестування/фінансування їх будівництва) якого здійснюється з використанням житлового сертифіката, є нижчою за грошову суму, зазначену в житловому сертифікаті»;

3) у тексті Закону слова «квартира, іншого житлового приміщення, будинку садибного типу, садового або дачного будинку (у тому числі фінансування придбання такого приміщення/будинку, що буде споруджений у майбутньому, або інвестування/фінансування його будівництва)» замінити словами «об'єкта житлової нерухомості (у тому числі інвестування/фінансування його будівництва), земельної ділянки, на якій розташовано такий об'єкт, частки у праві власності на таке майно».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності через один місяць з дня його опублікування, крім пункту 2 цього розділу, який набирає чинності з дня опублікування цього Закону.

2. Кабінету Міністрів України у місячний строк з дня опублікування цього Закону: привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд та приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ,

м. Київ,
22 лютого 2024 року.
№ 3588-IX.

Закон України

Про внесення змін до Закону України «Про оборонні закупівлі»

щодо удосконалення правового регулювання ціноутворення

в оборонних закупівлях під час дії правового режиму воєнного стану

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести до Закону України «Про оборонні закупівлі» від 17 липня 2020 року № 808-IX; із змінами, внесеними Законом України від 24 лютого 2023 року № 2958-IX, такі зміни:

1. Перше речення частини четвертої статті 2 доповнити словами «крім випадків, передбачених цим Законом».

2. Статтю 30 після частини другої доповнити новою частиною такого змісту:

«3. Особливості формування ціни державного контракту (договору) з оборонних закупівель, який укладається під час дії правового режиму воєнного стану:

у складі ціни державного контракту (договору) на постачання товарів, виконання робіт та надання послуг для забезпечення потреб сектору безпеки і оборони, а також інших товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони враховуються витрати, зокрема податки, збори та ін-

ші передбачені законодавством обов'язкові платежі, і прибуток виконавця»;

у разі якщо придбання товарів, робіт і послуг оборонного призначення, а також інших товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони під час дії правового режиму воєнного стану здійснюється за неконкурентною процедурою закупівель або без проведення видів (процедур) закупівель, визначених законодавством, рівень прибутку у складі ціни державного контракту (договору) не може перевищувати рівень прибутку (граничний рівень прибутку), встановлений Кабінетом Міністрів України на момент укладення відповідного державного контракту (договору);

у разі нестворення Кабінетом Міністрів України рівня прибутку (граничного рівня прибутку), визначеного цією частиною, ціна товарів, робіт і послуг визначається державним контрактом (договором), що укладається за неконкурентною процедурою закупівель або без проведення видів (процедур) закупівель,

визначених законодавством, відповідно до пропозиції виконавця з урахуванням прибутку такого виконавця».

У зв'язку з цим частиною третьою — п'ятою вважається частини чотв'ятою — шостою.

3. Розділ XI «Прикінцеві та перехідні положення» доповнити пунктом 8¹ такого змісту:

«8¹. Положення частини третьої статті 30 цього Закону застосовуються до державних контрактів (договорів) на постачання товарів, виконання робіт та надання послуг для забезпечення потреб сектору безпеки і оборони, а також інших товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони України, які укладені за неконкурентною процедурою закупівель або без проведення видів (процедур) закупівель, визначених законодавством, та/або виконувалися (виконуються) під час дії правового режиму воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим

Закон України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-IX».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України протягом одного місяця з дня набрання чинності цим Законом:

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ,

м. Київ,
22 лютого 2024 року.
№ 3589-IX.

Ворожа пропаганда найактивніше працює у Німеччині та Франції

Міжнародна волонтерська спільнота *Inform-Napalm* у співпраці з журналістами *Insight News* нещодавно опублікувала дослідження мереж російської дезінформації в європейських медіа.

Дослідникам вдалося знайти ланки, які об'єднують інформацію, що публікують право- та ліво-радикальні європейські медіа, спираючись на кремлівську пропаганду. Найбільше таких джерел інформації — у Франції і Німеччині, менше — в Чехії і Швейцарії, і зовсім мало — в Іспанії, Австрії та Португалії.

Ці джерела посилюють і цитують одне одного,

у такий спосіб вони створюють видимість підтвердження фактів. А самі медіа подають свою інформацію як «альтернативну» і називають себе незалежними.

Виправдання путінської агресії, заклик до припинення підтримки України та критика Заходу — це основні наративи, які просявляють такі «ресурси». Це має призводити до розповсюдження теорій змов і підтримки антизахідних поглядів. Їх мета — налаштувати аудиторію не лише проти України, а й загалом проти керівництва Європейського Союзу.

Утім, нині складно говорити про ефектив-

ність цих «фейк-фабрик» у Європі, натомість такі «медіа» дуже корисні для внутрішньої російської пропаганди. Цитуючи європейські джерела, вони створюють видимість того, що Європа буцімто підтримує московський режим.

Важливо й те, що в Євросоюзі усвідомлюють небезпеку російської дезінформаційної машини. Російські державні мовники там давно заборонені, а тепер уряди та громадянське суспільство активно борються з просуванням фейків через різні електронні ЗМІ та соцмережі.

Марія ДОНКОВА.

ЦИФРА

5 млрд євро на зброю

Постійні представники країн ЄС днями підтримали збільшення на п'ять мільярдів євро Європейського фонду миру, з якого фінансуються поставки зброї Україні, повідомило бельгійське головування в Раді ЄС, пише «Європейська правда».

«Посли ЄС досягли принципової згоди щодо реформування Європейського фонду миру, щоб підтримати Україну з бюджетом у 5 мільярдів євро на 2024 рік», — йдеться в повідомленні головування у соцмережі X.

Там додали, що Євросоюз і далі рішуче налаштований надавати тривалу підтримку Україні та «гарантувати, що вона отримає військово-обладнання, необхідне їй для самозахисту».

Угоду привітав верховний представник ЄС із зовнішньої політики та політики безпеки Жозеп Боррель, який запевнив, що Євросоюз підтримуватиме Україну всім, чим потрібно, аби вона перемогла.

Подаровані Вінниці автобуси відповідають екологічним стандартам

Два автобуси для міських перевезень пасажирів передали вінничанам з німецького міста-побратима Мюнстер.

Транспортні засоби повновили автопарк комунального підприємства «Вінницька транспортна компанія». Кожен розрахований на перевезення 80 пасажирів. Автобуси мають низький рівень підлоги, відкидний пандус та місце в салоні для пасажирів на колісному кріслі.

«Попри те, що транспорт уже був у використанні, він у гарному стані, — розповів директор департаменту транспорту та міської мобільності Вінницької міськради

Андрій Сорокін. — Автобуси відповідають екологічному стандарту Євро-5. Вони розмитнені, пройшли сертифікацію відповідно до вітчизняного законодавства».

Перед тим як машини вийдуть на маршрути, у салонах встановлять валідатори для безготівкової оплати за проїзд та налаштують систему інформування пасажирів.

Це не перша допомога, яку вінничани отримали з міста-побратима. Раніше отримали генератори та мобільні кухні, а також продукції.

Улітку муніципалітет Мюнстера прийматиме на оздоровлення дітей з міста над Бу-

гом. У планах подальшої співпраці передбачено стажування вінницьких медиків у клініках міста-побратима.

Віктор СКРИПНИК.

Фото з сайту Вінницької міськради.

Справа Ірени Сендлер жива — небайдужі рятують дітей, як і під час Другої світової

Уже кілька років польський меценат Пйотр Зигарський опікується групою сиріт з Волині

Ім'я засновника і керівника польської фундації «Честь допомагати дітям» Пйотра Зигарського добре відоме на Волині. В найтяжчі перші дні повномасштабної війни він прийняв в евакуацію і вже більше двох років опікується вихованнями Затурцівської спецшколи.

Цими днями Пйотр Зигарський відвідав Волинь, де зустрівся з головою обласної Григорієм Недопадом та його заступником Григорієм Пустовітом. Вони подякували гостю за все зроблене для українських дітей і висловили сподівання, що співпраця з ним триватиме довго й спільно вони зможуть реалізувати ще не один гуманітарний проєкт.

«Ми робимо все, щоб українські діти добре почувалися в Польщі. Й будемо піклуватися про них аж до настання стійкого миру, щоб ви не переймалися їхньою безпекою, а боролися з окупантом і виграли цю війну. Виграли її і для нас також. Я мрію приїхати на парад Перемоги з моїми підопічними — волинськими дітьми, які заводили моїм серцем», — запевнив керівників представницької влади області Пйотр Зигарський.

З відомим польським благодійником на Волині приїхала і Катажина Волошин, яка навчає українських дітей у школі Шебжешина. Разом з Пйотром Зигарським вона запропонувала упродовж двох місяців провести у волинських школах конкурс імені Ірени Сендлер. Ця легендарна жінка, полька за національністю, в роки Другої світової війни врятувала з гетто понад 2,5 тисячі дітей і стала номінанткою на Нобелівську премію. Під час конкурсу, який, до речі, підтриманий Міністерством культури Польщі, учасників ознайомлять з її біографією, покажуть фільм про долі поряткованих нею людей «Діти Ірени Сендлер». Матиме конкурс і зв'язок

Григорій Недопад, Катажина Волошин, Ірина Вахович та Пйотр Зигарський після підписання меморандуму про співпрацю.

із подіями в сучасній Україні. На третьому етапі волинським школярам запропонують написати історії героїв, які сьогодні теж рятують життя, збираючи допомогу на підтримку українського війська. На переможців чекають цікаві подорожі до Варшави, Берліна, Парижа.

Паралельно з цим інтелектуальним змаганням у Польщі в усіх класах, де навчаються українські діти, проходять конкурс імені Тараса Шевченка на знання польської мови, переможці якого відпочиватимуть у горах і на Балтійському морі. Частина коштів на фінансування обох конкурсів буде отримано від благодійних аукціонів, а основні витрати візьме на себе польський уряд. До речі, аби наповнити призовий фонд, Пйотр Зигарський привіз із собою футболку легендарного польського футболіста, який нині грає за іспанську «Барселону», Роберта Левандовського. Її теж планують продати з аукціону.

Зі слів Катажини Волошин, в школі, де вона працює, щоранку звучить гімн України, між собою діти спілкуються рідною мовою, навчаються за українською програмою. «Не лише ми навчаємо українських дітей, ми теж багато в них вчимося: української мови, традицій, культури, кухні. В нашій школі діти готують лекції, майстер-класи, обрядові дійства», — зауважила пані Катажина.

«Прагнемо, аби українські діти після школи змогли продовжити навчання в Польщі. Воно для них буде безоплатним і з повним пансіоном. Зокрема, в Шебжешині є технікум, професійне училище і ліцей, які готують, в тому числі, механіків авіації, логістів, інших фахівців військового профілю. Було б добре, аби в містечку відкрилася філія одного з волинських університетів, а між вищими школами Волині та Польщі була взаємодія з обміну студентством», — розповів Пйотр Зигарський.

До речі, перший крок до цього вже зроблено. Під час перебування на Волині благодійник зустрівся з ректором Луцького національного технічного університету, доктором економічних наук Іриною Вахович і підписав меморандум про співпрацю.

«Ми не прагнемо колонізувати українських дітей і молодь, а хочемо, щоб вони могли здобути добру освіту, аби повернутися і розбудувати нову Україну. Зараз робимо те, що свого часу робила Ірена Сендлер. Це наш невеличкий внесок в українську перемогу, в нашу спільну історію. Разом з цими дітьми я прагну зводити мости в майбутнє, а не озиратися на проблемне минуле, бо ми одна велика європейська родина», — сказав пан Пйотр, ставлячи свій підпис під цим документом.

Звичайно ж, перебуваючи на Волині, Пйотр Зигарський не міг не відвідати Затурцівську спеціальну школу, 12 дитим-сиротами з якої вже два роки опікується в Польщі. Окрім цього, він постійно надає гуманітарну допомогу цьому спеціалізованому навчальному закладу. Не обійшлося без гостинців і цього разу.

Як розповіла директор школи Лариса Лопухович, сьогодні тут здобувають освіту понад 140 учнів. Це діти з непростими долями, серед яких є сироти та позбавлені батьківської опіки.

Перебуваючи в Затурцях, Пйотр Зигарський, Катажина Волошин, голова Волинської обласної ради Григорій Недопад та його заступник Григорій Пустовіт зустрілися із сільським головою Юрієм Ковальчуком, ушанували пам'ять загиблих на російсько-українській війні мешканців громади та поклади квіти до постаментів на місцевій Алеї Героїв.

Микола ЯКИМЕНКО.

Фото з відкритих джерел.

ЗА ПОРЕБРИКОМ

Вони злякалися

Фашистський режим злякався протестів опозиції в день виборів і назвав акцію 17 березня «Опівдні проти путіна» екстремістською.

Прокуратура Москви надіслала активістам застереження «про неприпустимість участі в неузгоджених публічних акціях».

Вони були заплановані на 17 березня о 12.00 на всіх виборчих дільницях. Ще раніше роскомнагляд заблокував сайти акції «Опівдні проти путіна», які закликали прийти на виборчі дільниці в один час всіх, хто виступає проти п'ятого терміну диктатора путіна.

Цю акцію за життя підтримав опозиційний політик Олексій Навальний. «Найважливіше, що це буде справжня загальноросійська акція протесту, яка пройде не просто в кожному місті, а в кожному районі кожного міста», — написав він 1 лютого.

Юлія Навальна закликала світових лідерів ставитися до путіна як до лідера мафіозного угруповання, схильного вбивати і брехати. «Путін — не політик, він — гангстер. Олексій Навальний став відомим у Росії і ненависним путіну саме тому, що від початку своєї боротьби відкрито назвав путіна та його союзників бандитами, які захопили і використовують владу тільки для власного збагачення та задоволення особистих амбіцій», — написала Юлія Навальна в колонці у The Washington Post і закликала Захід не визнавати президентські вибори в Росії, оскільки йдеться про захоплення влади.

Путін хоче себе коронувати як спадкоємець російських царів. Чи справедливо обраних світових лідерів ставити в один ряд із злочинцем, який десятиліття фальсифікував вибори, вбивав, садив у в'язницю, а тепер розв'язав криваву війну в Європі, напавши на Україну.

Юлія Навальна закликала запровадити міжнародні санкції проти оточення диктатора, бо йому байдужа економіка, головне, щоб вистачило грошей на армію та спецслужби.

Ситуація у країні, з точки зору тих, хто не погоджується з нарративами Кремля, як у найстрашніші часи царської Росії: за незгоду з офіційною думкою відправляють в тюрми, до виборів не допустили альтернативних кандидатів, а цар навіть не дискутує з тими, кого допустили, бо це буде дуже смішна й потішна картина, коли його «опоненти» з провладних лдпр і кпрф битимуть чолом і хвалитимуть сонцесейного.

Утім, владу налякала прихильники Олексія Навального акцією «Опівдні проти путіна».

«Дивись на все це і розумієш, що вони реально бояться цього заходу і, не знаючи, як йому запобігти, творять дурість за дурістю. У чому полягає правопорушення, про які говорить прокуратура, для конкретного громадянина? Що він прийшов голосувати о 12.00? Хіба це заборонено? Яким правовим актом? І якщо це заборонено, то чому виборчі комісії працюють, реєструють цього громадянина, видають йому бюлетень? Вони з цим громадянином у злочинній змові? Виходить, що всі члени виборчих комісій є екстремістами чи, в крайньому випадку, їхніми пособниками», — коментує політолог Аббас Галлямов. Він вважає: те, що відбувається, виглядає вже не стільки як репресії, скільки як самодурство, а самодурство тих, хто має владу, нічого, крім презирства, не викликає.

Богдан КУШНІР.

Відучора стартувала реєстрація для участі в Національному мультипредметному тесті. Триватиме вона до 11 квітня включно. Цьогоріч Український центр оцінювання якості освіти проводить реєстрацію у безпаперовій формі (прес-служба МОН)

Наша еліта сьогодні стоїть на нулі зі зброєю

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Восени, у день святого Володимира, КНУ святкуватиме 190-річчя свого заснування, а в березні відзначає не тільки 210-ліття від дня народження Тараса Шевченка, а й 85-річчя присвоєння імені поета тоді ще Київському державному університету.

«Ми так інколи кажемо, що з чотирьох університетів в Україні, які названі на честь Тараса Шевченка, безпосередньо з ним пов'язаний саме цей. До речі, саме сюди художником історико-археографічної комісії

тріч (за архівними документами, які я бачив, — Назарбаєв, Лукашенко, Путін, Янукович та «іже с німі»), де мав підписуватися договір практично повернення до радянського союзу. І це Тарас Григорович так збунтувався, що розпочався Майдан! Бо Майдан не дав можливості цього зробити 9 березня 2014 року».

Революція Гідності та український опір розв'язаній росією війні продемонстрували суспільству справжнє обличчя схибленої на імперських ідеях держави. «Ми захищаємо світ від цього

це філософські есеї або документалістика — у море життя потрібно заходити з головою!»

Вона не полишає мрій про аспірантуру, але часи вимагають іншого. «Нині у дуже важких подіях далі твориться наша держава, й кожен з нас має шукати свою ініціативу у цих подіях, — каже поетеса. — Ця війна не закінчиться за рік, за два чи за три, тому що у ворога є план нас знищити як народ, як націю. Він це робив і в часи Шевченка, що Кобзар відчув набагато краще за всіх, тому він для нас знакова особистість. Так само і зараз».

До відзначеної збірки увійшли поезії, написані Яриною за останні півтора року ротації на фронті, значна частина якої припала на повномасштабну війну. Поетеса присвятила книжку загиблим друзям, морським піхотинцям, та своєму дідуся Олегу Черногузу.

З теплом і величезною шаную згадував друга Михайло Наєнко, називаючи найбільшим українським сатириком ХХ сторіччя після Остапа Вишні.

— Роман Олега Черногуза «Аристократ» із Вапнярки, до речі, теж висували на Шевченківську премію, ще дещо пропонували, але кому із сатириків давали премії? Сатириків зазвичай або глибоко критикували, або взагалі саджали за ґрати, — з гіркою у голосі зауважив Наєнко.

«Попри трагічні події ми відновлюємо історію нашої культури, історію нашої літератури. Ще дуже багато треба зробити», — наголосив під час зустрічі лауреат Шевченківської премії 2023 року, літературознавець,

Голова Комітету з Національної премії України імені Тараса Шевченка Євген Нищук та лауреатка премії Ярина Черногуз.

ма» театру ім. І. Франка) — композиторка й аранжувальниця Сусанна Карпенко та художниця-постановниця Тетяна Овсійчук.

Сусанна Карпенко пригадала, що в січні 2023 року, на початку роботи над виставою, актори стресували і були трохи розгублені — мовляв, ну як за таких умов грати комедію?

«Але поступово ці репетиції стали для всіх терапевтичними. Ми сміялися так, що в нас усе боліло! Крізь сльози сміялись, — зізнається композиторка. — Зрештою вийшла не зовсім комедія, а драматична вистава з елементами комедії, в якій глибока філософія і дуже багато сенсів».

яку ми винесли максимального близько до глядача».

Наш «кандидатський мінімум»

Ще до початку зустрічі нам вдалося поспілкуватися з художником Андрієм Єрмоленком, який колись ризикнув посадити Кобзаря на байк і скинути з нього кожура, а Шевченківську премію отримав за серію робіт «Ukrainian resistance/Український опір». Він створював нашивки для сотень Самооборони Майдану, добровольчих батальйонів і військових з'єднань. Працює артдиректором видання «Український тиждень». На

мальний прошарок культурних людей. Для цього потрібна освіта, культура, мистецтво. У нас 30 років, як на мене, відбувся негативний відбір «в еліти». А тим часом викладачі, науковці, художники, поети, письменники перетворювалися на якийсь «нижчий щабель» і ледь зводили кінці з кінцями. Цю піраміду треба перевернути!»

Цікаво, що Андрій Єрмоленко є випускником хімічного факультету КНУ ім. Т. Г. Шевченка, який відмовився від кар'єри вченого, так би мовити, за п'ять хвилин до захисту кандидатської. «Проте університет дав оте універсальне знання, розуміння філософії, математики, хімії, розуміння світобудови, яке знадобилося мені в малюнку, — зізнається він. — До своїх робіт я ставлюся як до невеличких наукових праць, щоб документувати час, в якому ми нині перебуваємо».

Звертаючись до студентів КНУ, Андрій Єрмоленко нагадав, що російсько-українська війна є війною за нашу культуру та ідентичність, і ми маємо перемогти ворога передусім «у голові». Зрозуміти, що є різниця, як сприймати минуле, якою мовою спілкуватися і як називати вулиці. «Кожен має усвідомити, що війна не десь там далеко — вона в будь-який момент може прийти до тебе додому. І я дуже прошу: дівчатка, хлопчики, ходіть на стрільбища, вчіться стріляти, опануйте тактичну медицину, це все може знадобитися і в мирному житті... Поставайте до цієї війни дуже серйозно», — закликає він.

Сучасне студентство має стати новою елітою, яка створюватиме сенси і додану вартість нашій країні, зазначив художник.

Свої настанови володарям високої відзнаки під час зустрічі у КНУ проголосив Шевченківський лауреат 2008 року народний артист України Богдан Бенюк: «Новоспечені лауреати мають цю премію поносити, розподілити гроші, задонатити, а потім відкласти орден в шухляду і йти далі. Мріяти про майбутнє і працювати».

Анна ЛУКАНСЬКА.

Фото Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

Ректор КНУ Володимир Бугров.

він приходив найматися на роботу», — нагадав Володимир Бугров. (У березні 1847 року Шевченко дізнався про своє призначення на посаду вчителя малювання Київського університету з річним іспитовим терміном, проте вже в квітні поета заарештували, тож його планам, на жаль, не судилося здійснитися. — Авт.)

Учасників зустрічі привітав літературознавець, доктор філологічних наук, професор Михайло Наєнко, який отримав Шевченківську премію у 1996 році в тій самій актовій залі.

«Мені тоді вдалося переконати ректорат і разом з ним переконати Олеса Гончара, який був тоді головою Шевченківського комітету, що церемонія вручення має бути тільки в Київському університеті, — розповідає він. — Бо Тарас Григорович тут працював, тут зберігалися, так би мовити, його трудові книжки... Тут ми чуємо кроки Тараса».

Вони показують світу справжнє обличчя рашизму

Нині слова Шевченка надихають наших захисників, а 10 років тому влада на чолі з Януковичем готувалася відзначити 200-річчя Кобзаря підписанням нових антиукраїнських угод, про що розповів під час зустрічі голова Шевченківського комітету, народний артист України, «Голос Майдану», солдат ЗСУ Євген Нищук.

«Святкування 200 років від дня народження Тараса Григоровича планували провести помпезно, у палаці «Україна», і на це було в бюджеті Міністерства культури дев'ять мільйонів, — пригадає він. — Окрім того, у 2014-му в Палаці культури у Каневі мала відбутися зус-

кровожерливого монстра... Тут присутні ті, хто продовжує це робити і в окопах. Але силою мистецтва ми також показуємо цей героїзм, що біль, ці втрати і цей злочин рашизму», — додав Євген Нищук.

Він нагадав, як з величезним ризиком для життя документували російські злочини Мстислав Чернов, Євген Малолетка та Василіса Степаненко. Автори фільму «20 днів у Маріуполі», яким днями вручили «Оскар» за найкращу документальну стрічку, цього року отримали й Шевченківську премію — у галузі публіцистики та журналістики.

Замість аспірантури — на війну

У категорії «Література» відзначили поетесу, волонтерку, учасницю російсько-української війни, бойового медика та розвідницю батальйону морської піхоти Ярину Черногуз за збірку поезій [dasein: оборона присутності]. П'ять років тому Ярина була студенткою Могилянки, а вже за рік після закінчення магістратури з літературознавства пішла до ЗСУ на посаду матроса.

На зустрічі з викладачами та студентами КНУ гостя зачитала кілька своїх поезій та поділилася поглядами на мистецтво під час війни: «Було чимало таких думок у письменників, скажімо, у Флобера, про те, що літератор має заходити у море життя лише по коліна, а не по шию. Йдеться про спостереження... Мовляв, щоб написати якісні твори, не потрібно занурюватися у життя. Я хочу вам сказати, що нині ми живемо зовсім в інший час. Якщо хтось має талант і запал створювати свої тексти — немає значення, художні вони чи

Лауреати Шевченківської премії 2024 року Ярина Черногуз, Андрій Єрмоленко, Тетяна Овсійчук (зліва направо) та 1996 року — Михайло Наєнко.

критик, доцент Навчально-наукового інституту філології КНУ Михайло Назаренко. Деякі твори класиків української літератури у нас не перевидавалися протягом 150 років, окремі тексти дослідникам доводиться передруковувати з рукописів!

«Зрештою вийшла не зовсім комедія...»

Про ще одну функцію мистецтва, терапевтичну, говорили під час зустрічі у КНУ лауреатки Шевченківської премії-2024 у категорії «Театральне мистецтво» (за виставу «Конотопська відь-

ВІДНОВЛЕННЯ

Постраждали будинки відновлюють усім миром

Щоб допомогти містянам відновлювати постраждалі від ворожих обстрілів житлові будинки, громада Кривого Рогу залучає можливості міжнародних організацій. Так, понад чотири тисячі вікон встановлено в межах програми, що реалізується американською Global Empowerment Mission у партнерстві з Howard G Buffett Foundation. «Наша співпраця буде продовжуватися і надалі. Це дуже важливо, коли загроза ракетних та дронів ударів залишається високою», — зазначив голова Ради оборони міста Олександр Вілкул.

Вікна вже відновлено в оселях понад 24 тисяч мешканців — у 630 під'їздах 151 будинку. У найближчих планах — виконати роботи ще у п'яти будинках, це 120 вікон. «Готові й далі підтримувати всіляко, зокрема з відновленням вікон, які було зруйновано внаслідок військової агресії», — підкреслив координатор програми Олександр Бабенко.

Як розповіли в міськраді, одразу після завданих ракетами та дронами ударів на місце «прильотів» виїждять відповідні служби, оперативним організовується робота міського штабу з наданням допомоги постраждалим. Мешканцям видають необхідні будматеріали, фахівці допомагають оформити матеріальні виплати.

У Кривому Розі також діє програма допомоги жителям, чії квартири та будинки постраждали від ворожих ударів. Вона передбачає прямі виплати з міського бюджету на придбання житла тим, чії квартири не підлягають відновленню, та на ремонті там, де це необхідно. Упродовж 2022—2023 років понад три тисячі криворіжців отримали майже 114 мільйонів гривень.

Зокрема, 78 власникам зруйнованого житла на придбання іншого надали 68 мільйонів, а 3019 на усунення пошкоджень майна — понад 45 мільйонів. Цьогоріч із міського бюджету ще 282 мешканці отримали більш як чотири мільйони гривень.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.
Дніпропетровська область.

Вшановуючи загиблих, не забудьмо про живих, або Чи постане в столиці Палац для ветеранів війни

Про це говорити важко й боляче, але проблема від спроб її не помічати сама не зникне. Так, ми вшановуємо й пам'ятатимемо героїв, які полягли у кровопролитній війні з рашистською ордою за свободу і незалежність України. І це не просто слова. Нещодавно Кабінет Міністрів виділив 515 мільйонів гривень на будівництво та функціонування Національного військово-меморіального кладовища, де буде увічнено пам'ять наших захисників. Ще 500 мільйонів із Фонду ліквідації наслідків збройної агресії буде використано для будівництва на базі Рівненського госпіталю ветеранів війни нового лікувально-реабілітаційного корпусу.

Однак є ще одна проблема, яка поки що перебуває, так би мовити, в тіні. Йдеться передусім про тих, хто внаслідок важких поранень не зможе повноцінно жити й самостійно дбати про себе. Нині у переважній більшості з них є батьки або сім'ї, які допомагають адаптуватися до нових умов і не почуватися нікому не потрібними. Проте ніхто не дасть гарантій, що так буде завжди. Батьки старіють і відходять у засвіти, сім'ї інколи розпадаються. І коли постане така трагічна мить, що тоді робитим, хто без рук чи без ніг, втратив зір і не зможе жити без сторонньої допомоги або не має де?

Пам'ять про наших захисників, які ціною свого життя зупинили рашистських загарбників, має бути священною для нинішніх і прийдешніх поколінь. А ті, хто втратив здоров'я у боях проти окупантів, мають відчувати щоденно увагу і турботу. І саме такий шлях ми обрали: в Україні для створення

Національного військово-меморіального кладовища взірцем став Арлінгтонський національний цвинтар. Він має більш як 150-річну історію і є останнім прихистком для рядових воїнів, офіцерів, генералів, президентів, астронавтів та інших видатних осіб країни. В Україні, як і в США та інших високорозвинених демократичних державах, це буде меморіальний комплекс, де, крім поховань, облаштують музеї і проводитимуть урочисті заходи із вшанування пам'яті героїв. Це буде місце не лише скорботи, а й поваги та шани до людей, які віддали життя, захищаючи незалежність України.

На відміну від російських окупантів, які часто скидають своїх загиблих у траншеї поблизу фронту, встановлюючи хрести з табличками і номерами, як у сталінські часи на острові Валаам, ми рівняємося на такі високорозвинені демократичні країни, як США, Італія, Швеція, Канада та інші, де свято шанують і увічнюють пам'ять про загиблих воїнів.

Мабуть, ці держави мають служити для нас прикладом турботи і про героїв, які внаслідок важких поранень повернулися з війни інвалідами. Наприклад, у США ще 80 років тому ухвалили закон, який давав можливість інвалідам отримати на досить вигідних умовах іпотеку, дешеві кредити для початку власного бізнесу, а також здобути освіту державним коштом та інші привілеї. Безумовно, в Україні теж створюють і створюватимуть умови для людей з інвалідністю, які можуть працювати, за бажання опанувати нові професії чи здобути освіту в навчальних закладах. Але відкритим залишається питання про тих, хто внаслідок важких поранень нині чи в майбутньому не зможе обходитись без сторонньої допомоги. І тут прикладом для нас може і повинна стати Франція.

Будинки інвалідів для солдатів-ветеранів у Парижі, який був зведений за наказом Людовика XIV, розпочав свою роботу рівно 350 років тому. З часом з'явилися нові споруди, церкви, крипта, тут захоронені найвидатніші особистості Франції. Нині це комплекс, який став перлиною столиці Франції. Зарубіжні лідери, державні делегації з різних країн і просто туристи — часті гості цього величю ансамблю. В окремих будівлях розташовано державну установу для інвалідів війни — Національний готель інвалідів. До його складу входять також медичний, хірургічний та консультативний медичний центри. І саме приклад французів, мабуть, надихнув небайдужих українців, які звернулися до Президента України щодо створення в столиці Палацу ветеранів на базі готелю «Україна».

Як зазначають ініціатори петиції за № 22/214880-еп, надзвичайно важливим для держави є створення умов для якісного лікування та реабілітації наших захисників. А також турбота про тих, хто внаслідок важких поранень став безпомічним і якщо не сьогодні, то в майбутньому потребуватиме постійної допомоги або догляду.

Прохаючи Володимира Зеленського в порядку законодавчої ініціативи внести до Верховної Ради невідкладний законопроект із цього питання, вони підкреслюють, що створення такого державного закладу в центрі столиці стане свідченням нашого шанобливого ставлення до воїнів-інвалідів. І ми

наочно продемонструємо всьому світу, що для нашої держави життя захисників незалежності України має найвищу цінність.

Окрім цього, створення Палацу ветеранів війни у Києві стане прикладом для таких само у регіонах. А високу якість обслуговування ветеранів гарантуватимуть часті відвідини палацу представниками української влади, фронтowymi побратимами, офіційними особами і делегаціями з інших країн. Дуже важливо також, що його мешканці не почуватимуться покинутими напризволяще і викинутими з життя, як це було за часів «совка». Вони зможуть відвідувати музеї, культурно-мистецькі та спортивні заклади і заходи, зустрічатися з побратимами. І будуть служити живим свідченням і нагадуванням того, якою ціною обстоювали незалежність України.

Що ж, з такими аргументами посперечатися важко. Тепер слово за Президентом України та народними депутатами, які можуть підготувати відповідний законопроект та ухвалити його. А прийняття такого закону однозначно буде схвально зустрінуто воїнами і суспільством загалом, а також підвищить авторитет тих, хто продемонструє таке прагнення насправді.

Василь ТУГЛУК,
заслужений журналіст України.

ОГОЛОШЕННЯ

Розшукуються спадкоємці померлого 30 липня 2021 року **г.р. Горпиниача Володимира Івановича**, 02.02.1953 р.н. Спадкова справа заведена у приватного нотаріуса Запорізького районного нотаріального округу Дмитрієвої Наталії Павлівни, тел. 0662090893.

Втрачене посвідчення УБД (Учасника Бойових Дій) серія АБ № 012099 видане Вінницьким обласним військоматом від 05.01.2017 р. на ім'я **Левчук Анатолій Павлович**, вважати недійсним.

У провадженні Рівненського міського суду Рівненської області (33028, м. Рівне, вул. Шкільна, 1) перебуває кримінальне провадження №2202418000000046 від 15.02.2024 (номер провадження 1-кп/569/1364/24, справа №569/4324/24) про обвинувачення Радіної Наталії Валеріївни у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 111, ч. 5 ст. 111-1 КК України. Суддя Рівненського міського суду Рівненської області Головач Мар'ян Михайлович викликає обвинувачену Радіну Наталію Валеріївну 03.10.1981 року народження., громадянку України, уродженку смт. Метьолкіне Северодонецького району, Луганської області, остання відома адреса проживання: смт. Метьолкіне Северодонецького району, Луганської області, вул. Першотравнева, 29, у судові засідання, яке визначено судом та призначено на **26.03.2024 року о 10 год. 00 хв., 28.03.2024 року о 11 год. 00 хв., 01.04.2024 року о 09 год. 30 хв.**, та відбудеться в приміщенні Рівненського міського суду Рівненської області (м. Рівне, вул. Шкільна, 1) у залі судового засідання №1.

Втрачене посвідчення учасника бойових дій серії МВ №011993 видане Головним управлінням Національної гвардії України від 27 травня 2015 року на ім'я **Мартиненка Олександра Анатолійовича**, вважати недійсним.

У провадженні Рівненського міського суду Рівненської області (33028, м. Рівне, вул. Шкільна, 1) перебуває кримінальне провадження № 22023180000000035 (номер провадження 1-кп/569/750/24, справа № 569/18920/23) про обвинувачення **Борщевського Сергія Васильовича** у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 111-1 КК України.

Суддя Рівненського міського суду Рівненської області **Рогозін Святослав Вікторович** викликає обвинуваченого **Борщевського Сергія Васильовича**, 19. 02. 1961 року народження, уродженця м. Донецьк, який зареєстрований та фактично проживає за адресою: м. Донецьк, вул. Куйбишева, буд. 202, кв 73, громадянина України, у судові засідання, які відбудуться **20 березня 2024 року о 09 год. 00 хв., 21 березня 2024 року о 09 год. 00 хв., 22 березня 2024 року о 09 год. 00 хв.** в приміщенні Рівненського міського суду Рівненської області (м. Рівне, вул. Шкільна, 1) у залі судового засідання № 1.

Втрачений **шкільний атестат серія НК № 46364931**, виданий Донецьким обласним ліцеєм-інтернатом з посиленою військово-фізичною підготовкою імені Г.Т. Берегового від 31 травня 2014 року на ім'я **Попович Дмитра Валерійовича**.

Втрачене свідоцтво про право власності серія САЕ № 390865 видане відділом приватизації житлового фонду Голосіївської районної в місті Києві державної адміністрації згідно з розпорядженням від 18 жовтня 2012 р. № 37051 на ім'я **Толочко Поліни Олександрівни**, вважати недійсним.

В провадженні Рівненського міського суду Рівненської області (33028, м. Рівне, вул. Шкільна, 1) перебуває кримінальне провадження №22024180000000043 (номер провадження 1-кп/569/1361/24, справа №569/4319/24) про обвинувачення **Балабана Олександра Михайловича** у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 111, ч. 5 ст. 111-1 КК України.

Суддя Рівненського міського суду Рівненської області **Крижова Оксана Григорівна** викликає обвинуваченого **Балабана Олександра Михайловича**, 16 червня 1999 року народження, уродженця смт. Біловодськ Луганської області, місце проживання: м. Луанськ, кв-л Дімитрова, буд. 28А, громадянин України, в судові засідання, яке визначено судом на наступні дати: **16 квітня 2024 року о 09 год. 00 хв., 17 квітня 2024 року о 09 год. 00 хв., 18 квітня 2024 року о 09 год. 00 хв.**, та відбудеться в приміщенні Рівненського міського суду (м. Рівне, вул. Шкільна, 1).

У провадженні Рівненського міського суду Рівненської області (33028, м. Рівне, вул. Шкільна, 1) перебуває кримінальне провадження № 22023180000000108 (номер провадження 1-кп/569/1359/24, справа № 569/4315/24) про обвинувачення **Сергєєва Володимира Анатолійовича** у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 7 ст. 111-1 КК України.

Суддя Рівненського міського суду Рівненської області **Рогозін Святослав Вікторович** викликає обвинуваченого **Сергєєва Володимира Анатолійовича**, 04.09.1960 року народження, уродженця м. Шахтарськ, Донецька обл., який зареєстрований за адресою: м. Донецьк, вул. Берегового, буд. 122, кв. 5, громадянина України, у судові засідання, які відбудуться **20 березня 2024 року о 09 год. 00 хв., 21 березня 2024 року о 09 год. 00 хв., 22 березня 2024 року о 09 год. 00 хв.** в приміщенні Рівненського міського суду Рівненської області (м. Рівне, вул. Шкільна, 1) у залі судового засідання № 1.

В провадженні Рівненського міського суду Рівненської області (33028, м. Рівне, вул. Шкільна, 1) перебуває кримінальне провадження №62022050020000127 (номер провадження 1-кп/569/1917/23, справа №569/19675/23) про обвинувачення **Подройка Романа Анатолійовича** у вчиненні злочину, передбаченого ч.2 ст.111 КК України.

Суддя Рівненського міського суду Рівненської області **Крижова Оксана Григорівна** викликає обвинуваченого **Подройка Романа Анатолійовича**, 17 березня 1995 року народження, уродженця с. Олексіївка Новоайдарського р-ну Луганської обл., місце проживання: Луанська обл., Щастинський р-н, с. Олексіївка, вул. Миру, буд. 117, в судові засідання, яке визначено судом на наступні дати: **26 березня 2024 року о 10 год. 00 хв., 27 березня 2024 року о 10 год. 00 хв., 28 березня 2024 року о 10 год. 00 хв.**, та відбудеться в приміщенні Рівненського міського суду (м. Рівне, вул. Шкільна, 1).

Сьогодні у східних та південних областях України пройдуть невеликі, подекуди помірні дощі. На решті території без істотних опадів. У західних та північних областях місцями туман. Температура повітря вночі від 0 до +6 градусів, удень 6—11 тепла. Вітер змінних напрямків, 3—8 м/с

СПОРТ

Ідальго не хоче бачити росіян у своєму місті

Мер столиці Франції Анн Ідальго виступила проти участі російських спортсменів в Олімпіаді-2024 у Парижі. «Ми не можемо чинити так, ніби вторгнення росії в Україну не було. Ми не могли діяти так, ніби Володимир Путін не диктатор, який сьогодні загрожує всій Європі», — зазначила пані Ідальго.

Усе про збірну

Футбол. УАФ повідомила, що 7 червня збірна України проведе контрольний матч із Польщею. Раніше була інформація, що наша команда 11 червня проведе спаринг із Молдовою. Крім того, у червні відбудеться ще один спаринг, про суперника дізнаємося пізніше. Польща, як і збірна України, сподівається вийти на Євро-2024 через плей-оф Ліги націй. Червневі контрольні матчі можуть стати підготовкою до Євро, якщо Україна вийде туди. Тренер збірної України Сергій Ребров розповів, чи зможе хавбек «Жирони» Віктор Циганков узяти участь у матчі проти Боснії і Герцеговини. Він травмувався в останній зустрічі іспанської Ла Ліги.

«Думаю, що шанси дуже високі. Я кожен день спілкуюся з Віктором. Спостерігаю за динамікою його відновлення. Все залежить від нього, як він проходитиме лікування».

Хоча ми не залежимо тільки від Віктора. Це дуже важливий виконавець, але у нас тепер у команді 28 футболістів. Тому буде Віктор чи ні, ми готуємося дуже серйозно і тільки радітимемо, якщо він відновиться», — розповів Ребров.

21 березня збірна України в Зеніті в півфіналі плей-оф відбору Євро-2024 зіграє проти Боснії і Герцеговини, а 26 березня проведе матч у Вроцлаві з Ізраїлем або Ісландією.

«Атлетіко» та «Боруссія» вийшли до чвертьфіналу

Ліга чемпіонів. 1/8 фіналу. Матчі у відповідь. 13 березня. «Боруссія» (Німеччина, Дортмунд) — ПСВ (Нідерланди, Ейндговен). 2:0 (перший матч — 1:1). Дортмунд, Signal Iduna Park. 81 365 глядачів. **Голи:** Санчо, 3, Ройс, 90+5.

Гості похвалилися у другому таймі, кілька разів вони були близькі до успіху, але «Боруссія» впевнено довела справу до перемоги, ще й ефектну крапку поставила наприкінці після серйозної помилки оборони ПСВ.

«Атлетіко» (Іспанія, Мадрид) — «Інтер» (Італія, Мілан). 2:1 (перший матч — 0:1). Мадрид. «Метрополітано». 69 196 глядачів. **Голи:** Грізмманн, 35, Депаї, 87 — Дімарко, 33. Пенальті — 3:2.

У цьому протистоянні знадобився додатковий час. Але і він не визначив сильнішого. Пенальті краще виконали футболісти «Атлетіко». Близьку зіграв воротар господарів словенець Ян Облак, котрий парировав два 11-метрові. Отже, мадридці вийшли до чвертьфіналу.

Підготував Геннадій БРАНИЦЬКИЙ.

Темпи наступу окупаційних військ сповільнюються. Але вони не зупиняються

ФРОНТ

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

У звіті Інституту вивчення війни йдеться про те, що дефіцит боеприпасів та іншого військового обладнання через затримки допомоги від іноземних партнерів може зробити нинішню лінію зіткнення більш крихкою. Зазначається, що в пріоритеті для України сектори, яким «найбільше загрожує інтенсивна російська наступальна операція», і це може створити вразливі місця в інших точках, якими РФ зможе скористатися для раптового та несподіваного просування. Експерти ISW не виключають, що це дасть змогу російському вій-

ськовому командуванню на власний розсуд збільшувати або зменшувати інтенсивність операцій на будь-якій ділянці фронту.

Останнім часом чимало спостерігачів кажуть про зупинення наступу противника і стабілізацію лінії бойового зіткнення. У свою чергу координатор групи ІС Костянтин Машовець вважає такі заяви передчасними з огляду на екстрені заходи росіян та їх активність на фронті.

Аналізуючи поточну ситуацію, військовий оглядач припускає, що, очевидно, командування противника намагається на визначених напрямках продовжувати наступ, не знижуючи темпи та інтенсивність

атакуючих/штурмових дій своїх передових підрозділів. І для цього на певних ділянках фронту противник уже задіяв більшу частину своїх тактичних резервів та «розпакував» оперативні. Проте на окремих тактичних ділянках та напрямках окупаційні війська продовжують просуватися. Тому, на думку Машовця, казати про стабілізацію фронту ще зарано.

— Але загальна тенденція досить чітка: темпи падають, а для їх підтримання противник все залучає додаткові сили й засоби, які явно для цього були не призначені. Їх головне завдання, судячи з усього, полягало у «розвитку наступу» після обвалу системи оборони ЗСУ в

«глибини», — пише координатор групи ІС.

На його думку, росіяни ще можуть нарощувати зусилля і роблять це. Втім, такі дії дають не той результат, на який вони сподівались, — оборона ЗСУ чомусь «катастрофічно не валиться», причому на жодному з операційних напрямків. Тож проривів на десятки кілометрів углиб противнику досягнути не вдалося.

За словами експерта, ворог формує та розгортає так звані стратегічні резерви. Перші з них російське командування планує довести до стану бойової та оперативної готовності десь наприкінці весни — на початку літа. Принаймні так зазначається у їхніх планах.

«Тому головний сенс кампанії 2024 року визначатиметься відповіддю на кілька ключових запитань: хто встигне першим — ЗСУ об'єднати відповідну систему оборони та підготуватися до стратегічної оборонної операції чи противник — сформувати та розгорнути свої стратегічні резерви та застосувати їх? Та чи будуть здатні, в свою чергу, Сили оборони України в поточному році до ведення наступальних дій, бодай на оперативному рівні (а це передбачає, до речі, процес формування нами власних стратегічних резервів...)?», — резюмує Костянтин Машовець.

Ольга ВІТЕР.

Шістдесят років тому радянська влада знищила вітраж «Шевченко. Мати»

ДЕКОЛОНІЗАЦІЯ ЗНАТЬ

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Особливого змісту твору надавали Шевченкові слова: «Возвеличу малих, отих рабів німих! Я на сторожі коло їх поставлю слово».

Побачивши макет, партійне керівництво наказало терміново скликати засідання. Чинники назвали вітраж «ідейно хибним», і 18 березня 1964 р. його було знищено. Як пригадувала шістдесятниця Михайлина Коцюбинська, не дочекавшись висновків комісії, «ректор Київського університету Швець особисто гатив молотком по художньому склу — за вказівкою секретаря міськкому кпу з ідеології Бойченка». «Чому мати-Україна така сумна? Який суд, яку кару й на кого накликає Тарас? І взагалі, чому Україна за ґратами», — обурювався очільник навчального закладу твором, що не відповідав «принципам соцреалізму» та радянській ідеології.

13 квітня 1964 р. бюро київського обласного правління Спілки художників УРСР оприлюднило своє рішення: «Вітраж дає грубо викривлений архаїзований ікони образ Т. Г. Шевченка, який нічого

спільного не має з образом великого революціонера-демократа. У такому ж іконописному дусі витриманий в ескізі образ Катерини, яка є нічим іншим, як стилізованим зображенням богоматері. Шевченкові слова написані церковнослов'янською в'яззю (кирилицею) в поєднанні з іконописно трактованими образами, звучать ідейно двозначно. В образах вітража нема ні найменшої спроби показати Шевченка радянського світосприйняття. Образи, створені художниками, спеціально заводять у далеке минуле».

Авторів вітража виключили зі Спілки художників УРСР з офіційним формулюванням «за ідейно порочний твір, який дає викривлений образ Т. Г. Шевченка», а Опанаса Заливаха в 1965 р. звинуватили в антирадянській агітації і пропаганді та засудили до п'яти років таборів. 28 листопада 1970 р. Аллу Горську, яка разом із Василем Симоненком та Лесею Танюком відкрила місце поховання розстріляних енкавєсників у 1930 роках у Биківні, знайшли вбитою в погребі біля будинку її родичів — дисидентку і правозахисницю заруба-

ли сокирою. У смерті Алли Горської слідство звинуватило її свекра, який убив художницю начебто через особисту неприязнь. 29 листопада його тіло знайшли на коляях біля залізничної станції Фастів-2. За висновком міліції, чоловік вчинив самогубство. Похорон громадської діячки перетворився на мітинг протесту проти тоталітарного режиму і радянської влади. Із прощальним словом на похороні виступили Василь Стус, який прийшов із портретом

Алли Горської, обрамленим українським рушником, Євген Свєрстюк, Іван Гель, Олесь Сергієнко. Їх невдовзі заарештували.

Тож просвітницький тиждень в університеті, присвячений знищеному вітражу «Шевченко. Мати», привертає увагу до теми українського дисидентського руху. В КНУ наголошують, що тема потребує «деколонізації знань», і зазначають: «Нам важливо переосмислювати її критично і вдумливо, вивчаючи джерела,

аналізуючи і рефлексуючи, спілкуючись із фахівцями, які досліджують цей період; спілкуючись із самими дисидентами, які можуть особисто засвідчити, або ж членами їхніх родин. Саме такою є мета просвітницького тижня, який відкривала тематична дискусія «Забуття і пам'ять: деколонізація знань».

Світлана ЧОРНА.

На знімку: копія ескізу вітража «Шевченко. Мати».

Фото КНУ.

Відповідальні за підготовку номера: Ірина БУЛАНЕНКО, Сергій ВОЛОТКОВСЬКИЙ.

► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
► Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
► Рукописів не повертаємо.
► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
© Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка).
Передплатний індекс на 2024 рік 40224

145,00 грн. — на місяць;
435,00 грн. — на квартал;
870,00 грн. — на пів року;
1740,00 — на рік.

Друк: ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15 www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 92114

Видавець — Державне підприємство «Редакція газети «Голос України». 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 503-68-73; відділ реклами — 503-61-92;

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний

reklama1@golos.com.ua — відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Сайт — www.golos.com.ua

